

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XX., číslo 15

30. 7. 2023 / neprodejné

Z OBSAHU Čínsko–vatická dohoda opět selhává: výzva od katolické církve v Číně
Je pohanství mrtvé? Nebo jen žijeme v popření?
Prázdninová příloha

10

14

I–VIII

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Víra

Kde je Bůh uprostřed prázdnin?

Co je to vlastně za čas, který uprostřed školních prázdnin prožíváme. A má vůbec smysl se v každoročním cyklu nechat orientovat jen podle školních prázdnin? Jistě, mnozí z nás mají radosti i starosti, spojené s prázdninami už dávno za sebou, avšak nemálo z našich blízkých si onoho letního času měsíců července a srpna cení nadmíru. Ze srdce přejme všemu žactvu a studujícím pohodu, s velkou pravděpodobností pro ně jedinečnou dobu volna a oddechu. Ovšem, nezapomínejme ani na naše významné přátele a blízké osoby v učitelských sborech a na všechny členy formačních týmů vpravdě pedagogického zaměření. I oni, možná především, mají plné právo mít nejen dovolenou, ale i občerstvující rekreační čas. Vychovávat, vést, vyučovat nedospělé a dospívající i téměř dospělé naše mladé bratry a sestry, není jednoduchá záležitost. Vždyť oni nejsou spjati

se školami a školskými zařízeními jen tak, že by chodili do práce, do zaměstnání, ale vykonávají své nesnadné povolání jako službu druhým, potřebným. A nejedná se jen o předávání znalostí, pojmů, zkušeností a nepodílejí se jen na prohlubování intelektu svých svěřených, ale utvářejí lidské charaktery, zušlechťují mladé lidské duše, mají přímou účast na tom, jak bude vypadat příští generace, když se relativně zanedlouho má ujmout své odpovědnosti se zralostí svých povah a povšechně zdatnosti intelektuální, psychické i fyzické.

Jedno jistě nebezpečí číhá na nás všechny, ať jsme v jakémkoliv formačním procesu přijímání či dávání či odpočívání. Chci se zmínit o nebezpečí, které na první pohled jako nebezpečí nevypadá, ale je jím. Dát si dovolenou a prázdniny bez Boha. Je myslitelné, ptá se starozákonní svatopisec, aby matka za-

pomněla na plod svého těla? Je pro nás, věřící křesťany možné, abychom dopustili zapomenout jako Boží děti na Otce Boha? Lze si dovolit leccos, samozřejmě s tím, že je nutné vždy počítat s následky. Ovšem dovolit si dovolenou a prázdniny bez kontaktu a myšlenky na Dárce všech darů? Jen těžce, jestli vůbec, bychom byli schopni připustit si doslova smrtící myšlenku, že by Bůh o naší dovolené a prázdninách nemyslel na nás, neprovázel nás na každém kroku a kdyby nám denně nežehnal. Jak by taková dovolená a naše prázdniny dopadly?

Naštěstí naše křesťanská víra dospěla až tak daleko, že pamatovat na Pána Boha stále a trvale je již naším pevným přesvědčením. O tom, že Bůh se o nás stará, ať bdíme nebo spíme, není pochyb.

*Mons. Jan Baxant
biskup litoměřický*

Nová kapitola polsko–ukrajinského usmíření

V hlavním městě Polska se konala ceremonie k 80. výročí série masakrů, k nimž došlo na polském civilním obyvatelstvu ve Volyni v letech 43–45. Předseda polského episkopátu arcibiskup Gądecki a arcibiskup Ševčuk, hlava ukrajinské řeckokatolické církve, podepisují společné prohlášení, aby zdůraznili vzájemnou touhu po odpuštění a usmíření, která je v důsledku probíhající války na Ukrajině o to naléhavější a potřebnější.

„Přicházíme sem s těžkým tématem odpuštění za zločiny spáchané před 80 lety ve Volyni a s velkou touhou po smíření našich národů.“ Těmito slovy se vyjádřil předseda polského episkopátu arcibiskup Stanisław Gądecki během slavnosti „odpuštění a smíření“, která se konala v pátek 7. července ve Varšavě. Společně s ním vystoupil arcibiskup Svjatoslav Ševčuk, hlava ukrajinské řeckokatolické církve, který řekl: „Okolnosti způsobené válkou paradoxně vytvořily nové příležitosti, jak v tomto procesu pokročit“. Slavnosti byli přítomni řeckokatolíci a latinští biskupové Polska a předseda Ukrajinské biskupské konference monsignor Vitalij Skomarovskij.

Foto: EpiskopatNews

Nejprve prosíme Boha o odpuštění

V úvodu slavnosti arcibiskup Gądecki poznamenal, že „není možné dosáhnout jednoty bez odkazu na pravdu a bez pojmenování genocidy polského obyvatelstva ve Volyni“. Uvedl také, že „pro účinný a trvalý proces usmíření si pravda o této genocidě musí najít cestu do vzdělávacích programů obou zemí“. Polský prelát zdůraznil význam procesu smíření a odpuštění a dodal: „O odpuštění prosíme především našeho nebeského Otce, protože on nejvíce trpí, když si jeho děti, přestože se křtem staly bratry a sestrami, navzájem působí bolest a dokonce zabíjejí nevinné. Jeho otcovská láska, zjevená v Ježíši Kristu, našem Spasiteli, hojí naše rány a umožňuje nám na oplátku odpuštět.“

Společné poselství smíření

Arcibiskup Gądecki a arcibiskup Ševčuk pak jménem svých církví podepsali společné poselství, v němž zdůraznili, že ruská agrese proti Ukrajině „nás znovu nutí uvědomit si, že smíření mezi našimi národy a spolupráce mezi svobodným

Polskem a svobodnou Ukrajinou jsou nezbytnými podmínkami míru v naší části Evropy, (...) jinak to bude vždy „ta třetí strana, kdo bude hrát hru“. S odvoláním na slova svatého Jana Pavla II. pronesená v roce 2001 ve Lvově na Ukrajině oba arcibiskupové uznali, že proces smíření nespočívá v zapominání, ale v překonávání zla minulosti, aby všichni byli připraveni upřednostnit to, co spojuje, před tím, co rozděluje, a vydali výzvu: „Dnes, po objevení masových hrobů v Buči, Irpinu nebo Hostomli, všichni chápeme, jak důležité je jednoznačně pojmenovat pachatele, exhumovat oběti, respektovat jejich právo na důstojný pohřeb a památku.“

„Odpouštím ti a žádám tě o odpuštění“

Na závěr liturgie Ševčuk řekl: „Volyňský masakr představuje tragédii pro oba národy. Jak polská, tak ukrajinská strana se musí vyrovnat se svými traumaty a ranami z utrpení, které utrpěly“. Svatý Jan Pavel II. hovořil o odpuštění

jako o balzámu, který tiší bolest a omývá naše rány, připomněl. Měli bychom si neustále říkat: „Odpouštím ti a prosím tě o odpuštění“. Tento proces,“ zdůraznil Ševčuk, „musí probíhat jak na polské, tak na ukrajinské straně“. Pokračoval: „To, co se stalo v uplynulém roce, kdy Poláci otevřeli svá srdce a domovy uprchlíkům z Ukrajiny, je něco mimořádného. Zmizely zášti z minulosti a místo nich vznikla osobní přátelství. Totéž mohou říci o ukrajinské straně. Ukrajinci cítí, že Poláci jsou jejich nejlepší přátelé“.

Pout' smíření a vzpomínka na oběti

Po slavnostním ceremoniálu ve Varšavě se hlava ukrajinské řeckokatolické církve a předsedové polského a ukrajinského episkopátu vydali na „pout' odpuštění a smíření“ do Volyňského regionu. 8. července Gądecki předsedal mši svaté v Parošli, kde v únoru 1943 začal volyňský masakr, při němž ukrajínští nacionalisté zabili asi 150 Poláků. V neděli 9. červen-

ce se v římskokatolické katedrále v Lucku uskutečnila vzpomínková akce za oběti masakru v ukrajinštině a polštině, které předsedal arcibiskup Visvaldas Kulbokas, apoštolský nuncius na Ukrajině, za účasti arcibiskupů Ševčuka a Gądeckého, biskupa Skomarovského a metropolitů kyjevského a hlavy ukrajinské pravoslavné církve Epifania.

Volyňský masakr

V letech 1943–1945 došlo k masovému vyvražďování polských civilistů na více než 1 860 místech ve Volyni, oblasti, která je dnes na Ukrajině, ale před druhou

světovou válkou byla polským územím. Podle dokumentů pachatelů masakru – Organizace ukrajinských nacionalistů Stepana Bandery (OUN–B) a jejího ozbrojeného křídla, Ukrajinské povstalecké armády (UPA) – bylo vyhlazování plánováno jako „protipolská operace“, při níž bylo zabito odhadem 80 000 lidí. Proti tomu stojí také několik svědectví Ukrajinců, kteří svým polským sousedům ve smrtelném nebezpečí pomáhali.

*P. Paweł Rytel–Andrianik
Vatican News*

Prohlášení zástupců českých církví k manželství

Během svátků věrozvěstů Cyrila a Metoděje a mistra Jana Husa vznikla spontánní iniciativa zástupců křesťanských církví v ČR k vytvoření a podepsání krátkého prohlášení k současným rozhovorům o „manželství pro všechny“. Nižší přinášíme text výzvy. Jména podepsaných osob jsou zveřejněny na webu [Církev.cz](http://Cirkev.cz).

My, níže podepsaní představitelé a zástupci českých církví sledujeme veřejnou diskusi o manželství. Stále častěji v ní zaznívá pojem „manželství pro všechny“. Protože toto slovní spojení vyvolává různé asociace a zmatky, chceme zde učinit prohlášení o tom, co je manželství a proč je třeba ho chránit.

Manželství je trvalý svazek muže a ženy založený na dobrovolném oboustranném smluvním vztahu. Institut manželství nezaložili lidé, ale sám Hospodin ve chvíli, kdy stvořil člověka, jak je zaznamenáno v Písmu svatém: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1,27)

Manželství je tedy založené na vzájemné komplementaritě mužského a ženského prvku. A právě díky komplementaritě dochází k plození a rození

děti, a vytváří se prostor pro zdravý vývoj a výchovu dětí.

Uvedený charakter manželství neplyne pouze z křesťanského učení, daného v Písmu svatém, ale je poznatelný i z přirozeného řádu věcí.

Jsme přesvědčeni, že manželství nelze předefinovat, vždy bylo a bude smluvním vztahem mezi mužem a ženou. Společnost se může vyvíjet, ale některé věci jsou pevně dané a neměnné. K tomuto postoji nás vede nejen jednoznačné a závazné stanovisko biblického učení, ale také tisíciletá tradice. Společenská praxe neustále ukazuje, že manželství muže a ženy je nenahraditelným základem pro tvorbu kvalitní rodiny a zdravé fungující společnosti. Tam, kde se rodina rozpadne, rozpadne se i stát.

Proto je třeba ze strany státu i občanské společnosti manželství a rodinu chránit, podporovat a cíleně rozvíjet, protože stabilní rodina je v každé době jedním z nejdůležitějších stavebních kamenů společnosti.

SLOVO KNĚZE

Onehdy jsem si vzpomněl, ani nevím při jaké příležitosti, na jednoho z našich učitelů na základní škole. Krom toho, že učil své předměty, měl také funkci tzv. výchovného poradce a měl nám pomáhat při výběru dalšího vzdělávání. Pravda, měli jsme podezření, že jeho první starostí bylo dodat studenty a učně do oborů, jež nebyly zrovna populární, neboť se soustředil na líčení výhod vojenského středního školství, hornických učilišť atp. Aby, alespoň zdánlivě, působil jako ten, který nám pomáhá, často nám opakoval své oblíbené pravidlo, kterým bychom se měli řídit při výběru dalšího vzdělávacího a profesního směřování: „Co chci a co mohu“. Mnohým bylo zcela jasné, že ten, kdo neumí hrát na žádný hudební nástroj, nemůže jít na konzervatoř, stejně jako ten, který není zrovna „lumen“, by se marně pokoušel o kariéru jaderného fyzika. A stejně tak nám některým pocházejícím ne zrovna z „politicky kovaných“ rodin bylo jasné, že je zcela marné hlásit se na výběrové obory, kam se přijímal velmi omezený počet. Zkrátka řečeno, jako výchovný poradce nás vedl k tomu, aby každému z nás bylo zcela jasné místo v tehdejší (rozvinuté socialistické) společnosti.

I když tato doba je (snad) za námi, jedno zůstalo – ono univerzální „co chci a co mohu“, neboť toto se dá přenést i do našeho prožívání skutečnosti, že jsme katolíci. Jsme přeci dospělí a víme, že naše některé (byť nejskrytější) tužby ne vždy odpovídají katolické víře a mravům, které oficiálně vyznáváme a když ne ony samotné, tak určitě jejich uskutečnění by bylo hříšné a zcela by se míjelo s naší katolickou realitou. Než se tedy začneme hlouběji zamýšlet, mluvit či jednat, ptejme se sami sebe: „Sice bych to tuze chtěl, ale mohu to dělat jako katolík?“

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

Draží čtenáři, redakce RC Monitoru vám přeje krásné a pokojné léto. Následující číslo vyjde 3. září.

cirkev.cz

JEŽÍŠOVA TVÁŘ ZAZÁŘILA JAKO SLUNCE

6. srpna 2023 – Svátek Proměnění Páně

Remigius

Když Petr spatřil Pánovu velebnost a dva služebníky, byl tak ohromen, že zapomněl na všechno světské a chtěl tam zůstat navždy. Jestliže však byl Petr tehdy tak rozněžnělý, jakou radost a sladkost mu přinese pohled na Krále stojícího ve své nádheře uprostřed sboru andělů a všech svatých? A ve slovech: „Pane, chceš-li.“ Ať už je to jakkoli, je to pro něho jako pro Boha. Petr jistě projevuje oddanost poddaného a poslušného služebníka.

Jeronym

Ale mylíš se, Petře, a – jak dosvědčuje jiný evangelista – nevíš, co říkáš (Lk 9,33). Netouž po třech stáncích, když je tu jeden stánek evangelia, v němž má

být shrnut Zákon a Proroci. A toužíš-li po třech stáncích, v žádném případě nestav služebníky spolu s Pánem, ale udělej tři stánky, ano jeden Otci, Synu i Duchu svatému, aby ti, kteří mají jedno božství, měli v tobě jeden stánek.

Jan Zlatoustý

Neboj se více, Petře. Je-li totiž Bůh mocný, je zřejmé, že Syn je také mocný. A je-li milovaný, neboj se: nikdo nepustí toho, koho miluje, ani ty ho nebudeš milovat jako ten, kdo ho zplodil. A miluje ho nejen proto, že ho zplodil, ale také proto, že mají jednu společnou vůli, neboť z toho vyplývá: V tom mám zalíbení. Jako by řekl: v němž mám klid, který je mi milý, protože s láskou plní všechno od Otce a jeho vůle je jedna

s Otcovou. Proto, když chce být ukřižován, neodporuje.

Když však předtím, při Kristově křtu, takový hlas také zazněl z nebe a nikomu z přítomného zástupu se nic takového nestalo, jak to, že učedníci na hoře padli k zemi? Vždyť tam byla velká samota, velká výška a velké ticho, proměnění plně úžasu, čistého světla a velkého oblaku. Z toho všeho se nakonec zastyděli.

Hilarius

A proto jim také prikazuje, aby o událostech, které viděli, mlčeli, aby, až budou naplněni Duchem svatým, mohli být svědky duchovních událostí.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

ŽENO, JAK VELIKÁ JE TVÁ VÍRA!

20. srpna 2023 – 20. neděle v mezidobí – Mt 15,21–28

Origenes

A všimněte si ženiny moudrosti. Nešla za lidskými podvodníky ani nežádala marné obvazy, ale zcela zanechala uctívání ďábla a přišla k Pánu. Nežádala Jakuba, neprosila Jana, nepřišla za Petrem, ale přijala ochranu pokání a sama se rozběhla k Pánu. No všimněte si té bezprecedentní věci. Prosí a horečně volá, ale Bůh, milovník lidí, jí neodpoví ani slovo, proto následuje: ale on jí neodpověděl ani slovo.

Proto ani neřekla: „prosít nebo prosit Boha“, ale: Pane, pomoz mi! Čím víc žena prosila, tím víc zapíral. A Židy už nenazývá ovce, ale dětmi, a ji psem; proto následuje: Odpověděl jí: Vždyť není dobré brát chléb dětem a házet ho psíkům.

Tomáš

Zde si všimáme velké víry kananejské ženy. Když ho nazývá Pánem, věří, že je

Bůh, a když ho nazývá synem Davidovým, věří, že je to člověk. Nic nežádá jakoby za zásluhy, jen si při řeči vymáhá Boží milost: „smiluj se“. A neříká: „smiluj se nad svou dcerou“, ale „smiluj se nade mnou“. Bolest dcery bolí i matku. A aby ho více pohnula k litoosti, vypráví mu o celém svém zármutku; proto následuje: Moje dcera je sužována zlým duchem. Lékaři tak odhaluje rány, velikost a povahu nemoci.

Děti jsou Židé zplození a vychovaní Zákonem v úctě k jedinému Bohu. Chléb je evangelium, zázraky a další věci, které patří k naší spáse. Není tedy vhodné brát je dětem a dávat je pohanům (kteří jsou psi), dokud je Židé nevyženou.

Jeronym

Zde se projevuje obdivuhodná víra, trpělivost a pokora této ženy. Víra, protože věřila, že její dcera může být uzdravena; trpělivost, protože vytrvala, i když

její modlitby byly tak často přehlíženy; a pokora, protože se nepřirovnávala ke psům, ale ke psíkům - štěňatům. „Vím, že si nezasloužím chléb, který je pro děti, že nemohu přijímat jídlo celé, ani nemohu sedět u stolu se svým otcem. Spokojím se však se zbytky pro psíky, abych se skrze skrovné zbytky dostala k celému velkému chlebu.“

Raban

A má-li někdo svědomí poskvrněné špinou nějaké neřesti, má dceru, která je strašně sužována zlým duchem. A kazí-li někdo mořem hříchů dobro, které vykonal, má dceru, která je sužována zuřivostí nečistého ducha. Proto se musí nevyhnutelně uchýlit k modlitbám a slzám a prosit svaté o přímluvu a o pomoc.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

Meloniová znovu slíbila, že bude bojovat s demografickými problémy, kterým Itálie čelí

Porodnost v Itálii nadále patří k nejnižším v Evropě, a přestože byla přijata některá prarodinná opatření, premiérka Giorgia Meloniová uvedla, že postupně přibudou další, a znovu slíbila, že bude bojovat s demografickým poklesem.

Západní Evropa již několik let čelí demografické krizi, protože porodnost na Západě klesla hluboko pod hranici 2,1 dítěte na ženu a v některých zemích je v poslední době porodnost rekordně nízká.

Mezi evropské země s celkově nejnižší porodností patří Itálie, kde v loňském roce poprvé klesla pod 400 000 narozených dětí, což představuje v průměru pouhých 1,25 dítěte na ženu, a v zemi je nyní vyšší počet úmrtí než narození.

Italská premiérka Giorgia Meloniová, předsedkyně strany Fratelli d'Italia (FdI), již dříve uvedla, že trvající demografická krize v zemi představuje problém, který hodlá řešit, a v prohlášení své strany před loňskými celostátními volbami slíbila, že se bude klesající porodností zabývat.

Plány oznámené v tomto prohlášení zahrnovaly platby až 300 eur měsíčně na děti během prvního roku jejich života a následné měsíční platby ve výši 260 eur až do dosažení 18 let věku dítěte. Její strana také slíbila snížit daně na dětské zboží, jako je například dětská výživa, a snížit daň na nákup prvního bydlení.

Premiérka Meloniová znovu zmínila své rozhodnutí řešit krizi porodnosti v zemi, když vystoupila na konferenci „Demografica“, která se konala v úterý 27. června v Palazzo dell'Informazione v Miláně, uvedl deník *Il Giornale*.

„Přemoci demografickou zimu, jak připomněl papež František, znamená bojovat s něčím, co je „proti našim rodinám, proti naší vlasti a také proti naší budoucnosti“. Taková je naše výzva. Je to ambiciózní výzva, ale my se nebojíme jí čelit,“ prohlásila premiérka Meloniová.

Ačkoli je Meloniová považována za neochvějněho konzervativce a papež

František spíše za liberálního reformátora, v otázce demografie a porodnosti se oba shodují – papež František se v květnu připojil k Meloniové a na konferenci v Římě vyzval Italy, aby měli více dětí.

„Nerezignujme před sterilní otupělostí a pesimismem,“ řekl papež František a dodal: „Nevěřme, že dějiny jsou již jednou provždy dány a že nelze dělat nic pro to, aby se trend zvrátil.“

Meloniová na konferenci tento týden prohlásila, že přijatá opatření – zvýšení přídatků na děti a snížení daní, jsou „pouze počátkem a chystá se řada dalších opatření“.

„Chceme, aby Italové byli znovu národem, v němž být otcem již nebude považováno za cosi nemoderního a být matkou nebude vnímáno pouze jako soukromá volba, ale jako společensky uznávaná hodnota,“ prohlásila Meloniová. A dodala:

Děti, děti jsou život a naděje, jako semínka, která je třeba zasadit, aby vyrostla. Po desetiletí nám dominantní kultura říká pravý opak. Nyní je čas tento přístup zlomit, zvrátit současný trend a propagovat krásu rodičovství.

Meloniová sice uvedla, že se připravují další opatření, ale zatím není jasné, jakou by mohla mít podobu a zda budou pokračovat v nastoleném snižování daní a přidělování finanční podpory, nebo budou radikálnější, jako je například prarodinná politika Maďarska.

Maďarská prarodinná politika má široký záběr a zahrnuje vysoké půjčky v řádech desetitisíců eur, které jsou odpuštěny po narození tří dětí, a další opatření, mezi něž patří doživotní osvobození žen se čtyřmi dětmi od daně z příjmu.

Vláda premiéra Viktora Orbána se také snaží zvýšit počet míst v zařízeních péče o děti a nabízí párům bezplatný přístup k umělému oplodnění.

„Chceme-li maďarské děti místo přistěhovalců a dokáže-li maďarská ekonomika vygenerovat potřebné finanční prostředky, pak je jediným řešením vy-

Giorgia Meloni. Foto: Vox España

naložit co nejvíce prostředků na podporu rodin a výchovu dětí,“ prohlásil premiér Orbán v roce 2020.

Zdá se, že rozsáhlá prarodinná politika Maďarska zvrátí pokles porodnosti, protože země zaznamenala v letech 2010 až 2021 sedmadvacetiprocentní nárůst počtu narozených dětí, což je největší procentuální nárůst ze všech členských států EU v tomto období, neboť země se dostala z 1,25 na 1,59 narozených dětí na jednu ženu.

Statistiky ukazují, že v Evropské unii dochází k nárůstu porodnosti převážně ve státech střední a východní Evropy, zatímco západní státy téměř všechny zaznamenaly pokles, přičemž Česká republika se nyní může pochlubit porodností 1,83, čímž se vyrovnává Francii v žebříčku nejvyšší porodnosti v unii, i když francouzská porodnost se již několik let snižuje a zdá se, že má klesající tendenci.

Pokles porodnosti ve Francii nezůstal bez povšimnutí, neboť v roce 2022 byla v zemi historicky nejnižší porodnost za posledních zhruba 70 let.

The European Conservative

VLIV FATIMY JE CITELNÝ I DNES

Nedávno jsem poukázal na dvě události, které naprosto zásadně ovlivnily svět. V tomto článku se chci věnovat další události – Fatimě.

Minule jsem se tedy zabýval těmito událostmi: 1) jak starověcí Izraelité ztratili své postavení Bohem vyvoleného národa, když vyzývali Řím, aby ukřižoval Krista, a 2) jak ti, kteří si vytvořili vlastní církve, jež nebyly spojeny s církví, kterou založil Ježíš, poměrně rychle způsobili rozšíření stovek protichůdných vyznání.

Jelikož katolická církev nedbala na Matčiny výzvy ve Fatimě, přišla o Boží nabídku obrátit Rusko a zastavit šíření komunismu. Místo toho jsme dovolili, aby se komunismus šířil – a nepodařilo se nám zabránit druhé světové válce.

Lidé, kteří jsou prostřednictvím církve ve službách Ježíše Krista, často selhávají. Ačkoli Fatima byla úkolem svěřeným konkrétně katolické církvi, nejsem toho názoru, že Bůh nás lidi rozdělil na rozličných denominací. To způsobil člověk.

Existuje jen jeden Bůh, jen jeden lidský rod a jen jedno zjevení – evangelium Ježíše Krista –, které je Bohem určeno všem lidem. Myslím, že všichni máme povinnost brát Boží zjevení vážně. Pokud ho jako lidstvo nebudeme brát vážně, budeme trpět všichni, stejně jako trpělo lidstvo, když nebyla odvrácena druhá světová válka a nebyl zastaven komunismus v jeho počátcích.

Žena rozdrtí Luciferovu pýchu

Okolo roku 1350 začal satan svádět lidi ke zpochybnování víry, jak ji předkládá církev založená Kristem. To vedlo k reformaci, která způsobila, že se křesťanské zjevení rozštěpilo na tisícovky mnohdy protichůdných verzí.

Po vystoupení Panny Marie Guadalupe, které bylo prvním velmi zřejmým zásahem Blahoslavené Matky do světských záležitostí, nalezneme ve Zjevení jen velmi málo zmínek, které by nastiňovaly její vliv na moderní události. Místo toho existuje řada mariánských zjevení. Ta jsou většinou určena dětem a dochází k nim před událostmi, jež ohrožují církve. A bývají doprovázena Mariinými

Foto: © Miroslav Novotný / Člověk a Víra

výzvami k nápravě těchto událostí prostřednictvím činnosti církve.

Vědci tvrdí, že do dnešního dne bylo zaznamenáno 2 500 mariánských zjevení. Šestnáct z nich bylo schváleno Vatikánem a jsou považována za autentická. Nejznámější z nich jsou Guadalupe, Lurdy a Fatima. Myslím si, že Božím plánem je to, aby Lucifera porazilo působení blahoslavené Matky a malíčkých v církvi.

Fatima

Příběh Fatimy vlastně zahájil papež Benedikt XV. Papežem byl zvolen 3. září 1914 a velmi ho znepokojovaly krutosti první světové války. 5. května 1917 vyzval celou církev, aby se modlila slavnostní nověnou k Marii „Matce milosrdenství“ s prosbou o mír ve světě. Osmý den nověny se Maria zjevila dětem ve Fatimě se svým plánem na mír.

Později, při třetím zjevení blahoslavené Matky dětem, Maria předpověděla, že se v říjnu 1917 stane zázrak, který všichni uvidí a uvěří mu. Ukázala dětem také vizi pekla a řekla jim, že Bůh chce ve světě nastolit úctu k jejímu Neposkrvněnému Srdci.

Maria dětem řekla, že když bude splněno to, oč žádá, bude zachráněno mnoho duší a nastane mír. Řekla také, že bude spatřeno neobvyklé světlo jako znamení, že svět bude za své hříchy potrestán válkami, hladomorem a pronásledováním církve a Svatého otce.

Zasvěcení Ruska

Benedikt XV. v té době vykonával poslední léta svého pontifikátu (zemřel v roce 1922). A velice se zajímal o poselství Panny Marie z Fatimy. Z nějakého důvodu se však o zasvěcení nepokusil.

Maria dětem řekla: „Uvidíte na nebi neobvyklé znamení, které vás bude varovat, že čas na zasvěcení se krátí.“ 24. května 1924 bylo na nebi po celém světě vidět neobvyklé světlo. Viděl ho jeden můj starší přítel a popsal mi ho. V té době jsem ještě nebyl na světě, ale věřím, že to bylo znamení. Jiní se však domnívají, že oním znamením byla geomagnetická bouře z ledna 1938, která byla pozorována po celém světě (známá též jako „fatimská bouře“).

Nevim, proč se Benedikt XV. o zasvěcení nepokusil. Měl na jeho přípravu té-

Foto: Langer Pavel / Člověk a Víra

měř pět let, než zemřel. A o zasvěcení se dodnes vedou spory. Ale podle mého názoru skutečnost, že došlo k druhé světové válce a Rusko ujařmilo pod svým jhem 15 národů, ukazuje, že zasvěcení nebylo provedeno včas, aby byl odvrácen komunismus a druhá světová válka.

Sluneční zázrak

Slíbený zázrak – sluneční zázrak – se odehrál 13. října 1917. Celou noc před slunečním zázrakem pršelo a půda, kde poutníci stáli, byla promáčená a blátivá. Druhotným zázrakem bylo, že během slunečního tance na nebi přestalo pršet a mokrá a blátivá půda zcela vyschla.

Tomuto zázraku přihlíželo sedmdesát tisíc lidí. Mnozí z nich neměli pro fatimské události pochopení a byli přítomni jen proto, aby se vysmívali a zesměšňovali ty, kteří uvěřili. Po celé Evropě se objevily novinové články popisující záhadné chování Slunce a podrobně popisující vysvětlení lidí, proč k němu došlo. Zveřejněna byla také jména tří dětí a jejich vyprávění o tom, co řekla Ježíšova Matka. Důvtipní lidé, včetně těch, kteří řídili německou válečnou mašinérii a komunistickou revoluci v Rusku, se nemohli těmto zprávám vyhnout, a i oni se dozvěděli o tom, co se ve Fatimě odehrálo.

Začátek druhé světové války

1. září 1939 Německo napadlo Polsko. Vypukla tak druhá světová válka. Církev však stále neprovedla zasvěcení. První

pokus o něj učinil papež Pius XII. 31. října 1942 a další 8. prosince 1942. Tehdy však už válka zuřila, takže bylo pozdě na odvrácení války a triumfu komunistů.

Následky

26. července 1941 požádal biskup Dom José sestru Luciu, aby napsala třetí paměti o Fatimě. Dokončila je 31. srpna. Pojednává o dvou ze tří částí tajemství: o vidění pekla a o slibu prvních pěti pátků spojených s úctou k Neposkvrněnému Srdci. Vydání paměti bylo další připomínkou fatimského poselství. Dne 7. října 1941 byla Lucie požádána, aby napsala své čtvrté paměti. Ty jsou nejdelší a přidávají další podrobnosti o zjeveních a o Franciscovi.

O dva měsíce později Japonsko zaútočilo na Pearl Harbor. Válka se stala celosvětovou. Kdyby svět býval uvěřil varováním, mohli jsme všichni zabránit neuvěřitelnému utrpení, zpusťování a nesmírným ztrátám, které se odhadují na 35 až 75 milionů životů.

V prosinci 1943 Lucia v obavě, že by mohla být během války zabita, sepsala třetí část tajemství, kterou si měl přečíst papež. Přečetl si ji, nebyla však zveřejněna. Bez ohledu na to byla dvě velká varování – vypuknutí druhé světové války a šíření komunismu – z velké části ignorována.

Patříme Bohu

Jaký chaos vytváříme my lidé ve světě.

A především – není to náš svět. Je to Boží svět a my, každý z nás, patříme Bohu. Když Bůh dovolí, aby se nám zjevila jeho Matka, měl by každý z nás zpozornět.

Děláme chybu, když demonstrujeme svou vlastní neschopnost věřit Bohu, když se dělíme na ty, kteří věří Božím zjevením, jež jsou nám dána, a na ty, kteří je ignorují, protože někteří z nás se rozhodli nebýt členy jeho církve. Nejsme snad členy jeho církve? Kdyby měl pocít, že k němu nepatříme, pak by nás mohl opustit. Nikdo z nás by si to neměl přát. Možná dovolil, aby církev neprovedla zavčas zasvěcení, aby upozornil ty, kteří jsou k němu a jeho církvi kritičtí, aby příště, až vyše varování, zpozorněli.

Závěr

Fatimské poselství je určeno nám všem. Kdybychom mu všichni věnovali pozornost, požádali bychom (my, lidstvo) Boží církev o zasvěcení a nedošlo by k druhé světové válce a zotročení tolika národů komunistickým jhem. Většina lidí na Zemi se však katolíkům za jejich víru vysmívala a zesměšňovala ji.

Bůh opakovaně zjevuje, že války jsou trestem za naše hříchy (hříchy nás všech, kdo žijeme na Zemi).

Kdyby se všichni obyvatelé Ruska během deseti let obrátili na víru, jako to před 482 lety udělalo 8 milionů Aztéků, v jak nádherném světě bychom vy i já a naši blízcí žili.

Bratři a sestry, pokud má svět brzy skončit, Bůh nás roztřídí podle svých, nikoli našich zásad. A pro většinu z nás to bude velmi těžká chvíle.

Všichni by nyní měli vědět, že Bůh vyžaduje, aby svět dal najevo víru. Kdyby se tak bývalo stalo, obrátil by Rusko a zastavil druhou světovou válku.

Maurice Williams
Catholic Stand
Přeložil Pavel Štíčka

Maurice A. Williams
literární kritik

STÁŘÍ NENÍ PRO ZBABĚLCE

Jsme pozvolna stále chatrnější a realisticky si přežeme zdravotní problémy jen přiměřené a zvládnutelné. Postupně nám mizí příbuzní, kamarádi i známí a nevíme, kdy na nás přijde řada. Okruh možností se nám postupně stále zmenšuje, ale návštěvy zdravotních zařízení jsou naopak mnohem častější. Vážíme si však každého dne a problémy stáří se snažíme řešit pokud možno v dobré náladě, sportovně a se vtipem. Jako chlápci jsme neváhali jít pro zatoulaný míč i do kopřiv a podobný přístup si snažíme zachovat také v našem pokročilém věku. O děvčatech se již tolik nebavíme, ale o jídle ano. Snažíme se o zdravotních problémech mluvit co nejméně a problémy s vyměšováním jsou již tabu.

Problémy však máme nejen se zdravím, ale také se zbývajícím časem. Ženy v důchodovém věku ještě tradičně řídí domácnost a starají se případně o vnoučata. Muži mají zahrádky, nebo jiné koutky a někdy pečují o potomky.

V minulosti se společně žilo v širších rodinách i komunitách. Křesťanská rodina se předpokládala jako společenství, které by mělo být ikonou Trojice. V dnešní společnosti lidé žijí více osamocně a komunikují spíše jen se svým mobilem nebo počítačem. Různé životní prohry i stáří pak snášejí podstatně hůře. Část seniorů časem končí v nějakém „pečovatélku“ nebo ve špitále. Zkušenosti z mého okolí jsou bohužel takové, že z většího takového zařízení se přibližně jen necelých sedm procent účastní organizovaných kulturních akcí. Převážná většina zvládá jen návštěvu jídelny a sledování televize. Dokonce nemají zájem ani o počítač a při svém pasivním životě jejich nepoužívané orgány postupně ztrácejí své schopnosti. Podobně je to i u těch, kteří žijí sami doma. Odborníci jim proto nabízejí různé aktivity a trénování paměti. Doporučuje se např. alespoň čtvrt hodiny denně kvalitně psát vlastní rukou, číst nahlas, apod.

Je to však širší a rostoucí problém, který se týká nás všech. Dřívější zásadou bylo: modli se a pracuj, při práci se zpívalo, ale modlíci se babičky se vytratily.

Foto: Jiří Štáška / Člověk a Vira

Z Písma se dovídáme, že Hospodin měl svůj dům modlitby (srov. Iz 56,7), ale nyní je to Kristus se svou církví. Práce starším občanům postupně odpadává. S modlitbou a chválením Boha se to neumí jako dříve, i když se snaha předpokládá. Sladké nicnedělání je však zásadní omyl. Člověk může mít rád něco, ale nikoliv nic. Prázdnota, nenaplnění času i omezení pohybu je choulostivé až bolestivé a část starších občanů dává hlasitě najevo, že je to zde již nebaví, a že by raději umřeli. Nevěřící jsou na tom podstatně hůře. Tendence jsou bohužel takové, že v budoucnu lze předpokládat i společenskou dohodu, která by v takovém případě umožnila seniorům zkrátit život.

Jan Cassianus, který utekl od alexandrijského patriarchy Theofila pod ochranu papeže Innocenta I. je hned po sv. Augustinovi pokládán za nejvýznamnější osobnost tehdejší západní církve. Měl představu obrazu lidské mysli jako mlýnských kamenů, která voda (nápory mysli) stále pohání a na našem svobodném rozhodnutí je, zda vložíme dobré zrno, nebo plevel. Zemřel kolem roku 435 a záhy byla uznána jeho svatost. Ve stáří takové mlýnské kameny jedou spíše naprázdno, skřípou, a z pouhého sledování televize nic dobrého nenamelou. Nicméně „přitékající voda“ není v naší moci a ubývá.

Nejen tělesné postižení, ale i stáří izoluje člověka od ostatní společnosti a současně zraňuje jeho duši. Zbývajících životních perspektiv se vytrácejí, energie

klesá a přidává se frustrace. Sebeúcta vyprchává a rostou potíže s vírou v životní a duchovní hodnoty. Často pak ani nevěří, že v nich ještě zůstalo něco cenného. Sami se z toho nedostanou a mělo by se jim pomáhat. Vhodné by bylo přívětivé prostředí a nadarmo se neříká, že sdílené utrpení je poloviční.

Zatím v civilizovaném světě polovina postižených žije sama a choroby stáří s příslušnými potížemi snášejí špatně. Sice již nepracují, ale každý má svou hodnotu v Bohu. Ten sice má rád každého, ale zcela rozdílnou láskou. Dokonce i o Kaina projevil starost. Také Kristus respektoval odlišnost Marie a Marty a nepokoušel se upozornit Marii, že by měla Martě trochu pomoci. Mohlo by se mluvit také o bolesti, kterou soucítí jejich blízký, potažmo i Bůh, což by bylo nad rámec této problematiky.

Takový je život a měli bychom s tím včas počítat. Pokud nám vymřelo, nebo zásahem osudu se vytratilo rodinné zázemí, měli bychom si včas najít vhodnou náhradní komunitu. Bůh však seniory zde potřebuje a měli bychom mu vyhovět.

Petr Jílek

Petr J. Jílek
člen Řádu svatého Lazara Jeruzalémského

JAK NAPRAVIT VLAŽNÉ DUŠE?

Komentátoři hojně poukazují na tragický úpadek katolické víry mezi pokřtěnými katolíky. Zatímco se svět kolem nás stále víc sekularizuje, projevuje se vlažná lhůstojnost vůči katolictví.

Dnešní situace připomíná Ježíšova silná slova laodicejské církvi v knize Zjevení. Laodicejští ve svém vztahu k Bohu nebyli ani studení, ani horcí, pouze vlažní. Zmínka o vlažnosti naznačuje, jaká byla jejich víra – nic se v ní nedělo. Zatímco horká voda může čistit a studená občerstvit a vzpružit, vlažná voda neobnáší žádnou hodnotu. Laodicejští tomuto Pánovu příměru rozuměli, protože pitná voda se do jejich města přiváděla akvaduktem z pramene, který se nacházel téměř deset kilometrů jižně, a když se k nim dostala, byla již nechutně vlažná. Laodicejská voda nebyla horká jako nedaleké termální prameny, ve kterých se lidé koupali, a nebyla ani osvěživě studená k pití. Takto vlažná nebyla k ničemu dobrá. Ve skutečnosti se z ní člověku zvedal žaludek a stejně tak reagoval Pán na Laodicejské – bylo mu z nich špatně a říkal: „... vyplivnu tě z úst“ (v. 16).

Svatá Faustyna také slyšela, jak tento otupělý nezáměr přináší Kristu pouze zármutek. Při jejích mystických setkáních s Kristem jí řekl: „Největšího odporu se mé duši v Getsemanech dostalo od vlažných duší“ (Faustyna Kowalská, *Deníček*, 1228).

Vztahu nemůže nic bránit tolik jako znužený nezáměr. Představte si, jak rodič vynaloží veškeré úsilí na záchranu svého dítěte a pak s ním touží být, avšak dítě na tohoto hrdinského, milujícího rodiče reaguje jen lhůstojným pokrčením ramen. Vystihuje to bezútešnou realitu při předávání víry druhým. Zatímco sv. Tomáš naznačuje, jak předkládání víry skrze radost může některé zaujmout a uchvátit, jasným faktem je, že radost zřídka kdy pronikne k těm, kdo uvázli ve stavu vlažnosti. Důkazem jsou Ježíšova slova k Laodicejským ve Zjevení.

Místo abychom tu rozebírali nešťastný stav, když je víra vlažná, posuňme se k řešení. Zůstává tedy otázka: jak přimět člověka, aby od nezáměru přešel k určité-

Foto: Josef Polehna / Člověk a Víra

mu zájmu a posléze k svatému vědomí naléhavosti, které se ponoří hluboko do víry, až se jeho srdce nakonec rozhoří Kristovou zvěstí?

Existuje celá spousta názorů na to, jak lidi posunout od úplného nezáměru k určitému zájmu o víru. K možným způsobům patří (mimo jiné): předkládat ji zábavnou, interaktivní formou, ukazovat ji jako relevantní, vyprávět příběhy, zaměřovat se na pozitivní, nikoli negativní rysy, využívat názorné pomůcky, umožnit lidem prožít vlastní zkušenost atd. Než zabředneme do bezpočtu návrhů, jak přistupovat k dětem a dospělým, musíme nejprve pochopit, proč má většina z nich o katolickou víru znužený nezáměr. A místo abychom prováděli vyčerpávající analýzu založenou na průzkumu v církvi, podobnou synodě o synodalitě, půjdeme rovnou k evangeliu, abychom pochopili, proč v nich Boží zvěst nerezonuje.

Často nás tolik pohlí hledání lidských odpovědí na naléhavé otázky, že zapomeneme na to, že Ježíš tuto otázku do hloubky a přesně zodpověděl ve svém podobenství o rozsévači. Mnohdy nás pýcha vede k názoru, že naše ubohá lidská analýza Ježíšovo krátké podobenství předčí.

Sv. Matouš to podobenství zaznamenává slovy:

„Jeden rozsévač vyšel rozsévat. A jak rozséval, padla některá (zrna) na okraj cesty; přiletěli ptáci a sezobali je. Jiná padla na kamenitou půdu, kde neměla mnoho prstí; hned sice vzklíčila, protože neležela v zemi hluboko, ale když vyšlo slunce, spálilo je, takže uschla, protože nezapustila kořeny. Jiná zrna zase padla do trní: trní vzešlo a udusilo je. Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: některá stonásobný, jiná šedesátinásobný, jiná třicetinásobný. Kdo má uši, slyš!“ (Matouš 13,3–9)

Náš Pán obvykle používal podobenství k tomu, aby odhalil a skryl božská tajemství. I když třeba nemáme duchovní „uši“, abychom plně uslyšeli význam tohoto podobenství, Ježíš byl natolik laskavý, že ho učedníkům (a nám), častokrát intelektuálně pomalým, vysvětlil.

„Vy tedy poslyšte, jaký je (smysl) podobenství o rozsévači. Když někdo slyší slovo o (Božím) království a nechápe, přijde ten Zlý a obere ho o to, co bylo v jeho srdci zaseto: to je ten, u kterého bylo zaseto na okraj cesty. Na skalnatou půdu bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a hned ho s radostí přijímá, ale nemá

v sobě kořen a je nestálý. Když pak pro to slovo nastane soužení nebo pronásledování, hned odpadne. Do trní bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší, ale světské starosti a záliba v bohatství slovo udusí, takže zůstane bez užitku. Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a chápe, takže přináší užitek; a vydá jeden stonásobný, druhý šedesátinásobný, jiný třicetinásobný.“ (Matouš 13,18–23)

Když se podíváme na Ježíšovo podobení, můžeme rozpoznat tři překážky, které odpovídají třem zdrojům. Cesta představuje ďábla. Skalnatá půda symbolizuje tělesnost a trní znázorňuje svět. Tyto tři obrazy a jejich odpovídající zdroje jsou hlavním důvodem, proč katolická víra děti i dospělé nudí.

Ježíš jde ke zdroji těchto překážek a ukazuje nám, že hlavní příčinou, proč duše upadá do vlažnosti, je ďábel, tělesnost a svět. Bible neustále zjevuje, že tři překážky duchovního rozvoje pocházejí ze světa (Matouš 13,22; 19,34), z těla (našich vášní, Matouš 13,21; 10,22; 26,41) a od ďábla (Matouš 13,19; 10,28). Také apoštol Jakub prohlašuje: „To není moudrost, jež přichází shora, ale pozemská [svět], živočišná [tělo], ďábelská [ďábel]“ (List Jakubův 3,15; srov. Efezským 2,1–3).

Abychom pochopili řešení našeho problému, věcně si ten scénář rozebereme. Ježíš v tom podobení nejprve zmínil překážku v podobě „cesty“. Základní body jsou tyto:

Překážka: cesta.

Zdroj: ďábel (ptáci).

Řešení: Písmo, modlitba, svátosti.

Když Boží slovo přichází k duším podél cesty, přilétají ptáci a rychle toto slovo z cesty sezobou. Semeno Božího slova nemůže proniknout hlouběji, protože cesta je ztvrdlá. Tím, jak po ní v průběhu doby chodí mnoho „bot“, přestává být měkká. Tvrdost cesty usnadňuje ptákům (tj. démonům) zmocnit se Božího semene, které zde nemůže proniknout hlouběji do země. Dnes čelíme záplavě matoucích myšlenek z okolní kultury. Tato mylná poselství světa kolem nás působí jako množství bot, které dupou na naši duši, takže zde semeno nemůže proniknout dovnitř, aby se v zemi mohlo ujmout. Za vším tím „dupáním“ mylných

Foto: Zuzana Kostkova / Člověk a Víra

myšlenek okolní kultury s cílem vytvořit cestu tvrdou jako kámen nestojí nikdo jiný než ďábel. Vymyslel mistrovský plán, jak lidi polapit do změti falešných nauk, takže když zazní Boží slovo, může se na něj vrhnout a odnést ho pryč, aby do průměrné duše nemělo čas proniknout. Ježíš se zmínil, že ti, kdo jsou podél cesty, Boží slovo „nechápu“. Není divu, že Božímu vyučování nerozumí – natolik podléhají vlivu klamného a temného zdroje, že když se jim předloží světlo Božího učení, nemají ponětí o tom, co znamená.

Tváří v tvář dilematu s tvrdou půdou dobrý zemědělec ví, že potřebuje vzít pořádný kultivátor a tu ztvrdlou vrstvu zkypřit. V teologickém smyslu je tímto kultivátorem Písmo, modlitba a svátosti. Nutno poznamenat, že proces kypření není pro cestu povznášející zkušenost. Podobně člověka, který je takto přetvářen, tato zkušenost nejprve rozruší, neboť svrchní vrstvu jeho duše je nutno rozbít a zkypřit. Zde duše bude muset opustit obecně rozšířené postoje, jimiž ďábel zamořil svět, a nechat se prosytit Božím učením. Potřebuje zkrátka odstranit to, co chce, aby bylo pravda, a přijmout to, co opravdu platí.

Exorcisté se shodují na tom, že ďábel manipuluje lidmi hlavně pomocí rafinovaných pokušení. Ježíš nám dává dobrý příklad, jak se s ďáblými útoky vypořádat. V Matoušově evangeliu Ježíš, pokoušen ďáblem, citoval na svou obranu Písmo. Všimneme si, že když ďábel pokoušel Krista, lstivě se snažil Boží

slovo překroutit (Matouš 4,6). Ježíš tuto past prokoukl a dál protivníkovi odpovídal slovy Písma. V zajímavém kontrastu s tím je způsob, jak ďábel nesprávně citoval Boží slovo, když mluvil s Evou v zahradě. Podařilo se mu Evu přimět, aby začala pochybovat o Boží lásce k ní a Adamovi, protože si nebyla jista tím, co Bůh přesně řekl. Je to pro nás užitečné připomenutí, abychom se učili, co Bible doopravdy učí, a nepřekrucovali biblické texty podle toho, jak se nám to hodí.

Jako zbraň k maření ďáblových skutků funguje také modlitba. Když se učeďníci ptali Ježíše, proč nedokážou vyhnat demony, Ježíš jim odpověděl, že „takový duch nemůže být vyjít jinak než modlitbou a postem“ (Marek 9,29 ČEP). Když Jozue s Izraelci bojovali proti svým úhlavním nepřítelům Amálekvcům, byli schopni postupovat jen díky Mojžíšovým modlitebním přímluvám. V duchovním boji působí modlitba jako nezodlná zbraň, která brání tomu, aby nám do mysli vstupovaly zlé myšlenky.

Objasnit to pomůže ještě další příběh. Roku 1214 sv. Dominika trápilo, že se mu nedaří potříit albigenskou herezi. Po modlitbách a těžkém pokání se sv. Dominikovi zjevila Panna Maria se třemi anděly a řekla mu: „Víš, můj drahý Dominiku, jaké zbraně Svátá Trojice použila k reformě světa?“ Dominik ji v posvátné bázni a účtě požádal, aby mu objasnila, o jakou zbraň jde. Maria mu odpověděla: „Věz, že hlavním nástrojem byl Andělský žaltář, základ Nového zákona. Pro-

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Víra

to pokud chceš Bohu získávat zatvrzelá srdce, hlásej můj žaltář.“ Mariin žaltář byla modlitba, která obnášela sto padesátkrát se pomodlit „Zdravas Maria“, po skupinách oddělených deseti modlitbami „Otče náš“. K odpočítávání modliteb sloužily modlitební korálky. Všimněte si, že podle poselství Panny Marie modlitba růžence umožní, aby se zatvrzelé duše obrátily k Bohu. Vidíme zde, že vytrvalá modlitba je spolehlivý způsob, jak změkčit tvrdou půdu, aby do ní mohlo proniknout Boží slovo. Členové církve jsou společně Božími nástroji, takže sloužit jako onen kultivátor – nástroj, který Bůh používá k odstranění tvrdosti srdce těch, kdo se nacházejí na tvrdé cestě.

Další překážkou, na kterou narážíme, je kamenitá půda. Když v Ježíšově podobnosti slyší slovo ti na kamenité půdě, nejprve rychle vzejde. Ježíš učí, že tento růst je dán tím, že Boží slovo přijímají s radostí. Nejprve je tedy Boží poselství vítáno s nadšením. Lidé velmi často radostně přijímají povznášející části víry (zázraky, nebe, pokoj, Boží lásku). Jak ale uvidíme, přijetí Božího slova jen proto, že v nás občas vyvolává dobré pocity, se projeví jako laciná víra, která nevydrží. V tomto rámci člověk šťastně naskočí do vlaku víry, protože víra vzbuzuje povznášející emoce, ale když Boží slovo přináší jasné výzvy, které není příjemné poslouchat, vzešlé rostlinky sežehne slunce. Poselství jako: jsi porušený hříchem, čiň pokání, posti se, modli se, choď do kostela, předkládej své tělo jako oběť atd. přijímá duše vedená emocemi se znepoko-

jením. Její počáteční radost pohasne. Jak to vyjádřil sám Kristus, tito lidé nemají kořeny. Chybí jim základ celistvé víry, neboť víru hledají jen pro emoční výšiny.

Kromě toho Ježíš vysvětlil, že když Boží slovo přinese soužení a pronásledování, takový člověk nevyhnutelně odpadne. Je logické, že tento proces odpadnutí je popisován slovem „kamenitý“, neboť tento výraz naznačuje, že Boží slovo je těžké, náročné a obnáší utrpení našeho já. Naše tužby tu jsou ve střetu s našimi potřebami. Své tužby preferujeme, a tak když víra přestane vyhovovat našim přáním, přestává nás zajímat a vracíme se k poselstvím světa, abychom uspokojili své touhy.

Církevní otcové nám říkají, že kamenitá půda představuje tělo. Výrazem „tělo“ se překládá řecké slovo „sarx“. Sarx lze přeložit jako rozhárané touhy. Tělo představuje naše rozhárané vášně, které působí, že se vzdalujeme od Boží zvěsti. Toto biblické slovo označuje „fyzickou“, „přirozenou“ a „nižší“ součást života. Zkrátka tělo jsou naše nižší choutky – to, co máme společného se zvířaty. Být pod vládou těla znamená pouze reagovat na to, po čem prahnou naše smysly a emoce. Tělo bude samozřejmě tihnout jen k tomu, co se na začátku jeví jako příjemné.

Apoštol Pavel psal o zápasech, jimiž procházel ve svém vlastním životě. „Jsem si vědom, že ve mně, to je v mém těle, dobro nesídlí. Vůli sice mám, ale dobro vykonat nedovedu. Neboť nekonám dobro, které chci, nýbrž dělám zlo, které nechci“ (Římanům 7,18–19 ČLP). Sv. Pavel

mluví o těle v souvislosti s hroznou bitvou, která v něm zuří s takovou silou, že o sobě prohlašuje: „Já nešťastný člověk!“ (Římanům 7,24 ČLP). Když člověk žije pod vládou rozháraných tužeb těla, stává se závislým na mnoha otupujících tělesných rozkoších okolního světa. Rozkoše světa skutečně poskytují krátkodobý nárůst dopaminu – chvilkové štěstí, ale nakonec člověka vyvolávají závislost, takže pak neustále usiluje o falešnou radost, která neustále odsává Boží vůli. Smutné je, že když člověk podléhá vlivu těla, Boží semeno nebude moci proniknout dovnitř. Sv. Pavel to potvrzuje: „Myšlení těla znamená smrt... Myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže“ (Římanům 8,6–8 ČSP; srov. List Jakubův 1,13–14).

Děti i dospělí vědí, že jejich touhy nejsou úplně v pořádku. Uspořádejte průzkum mezi lidmi a zeptejte se jich, zda by jim bylo příjemné, kdyby všichni znali jejich nehlubší myšlenky. Takový scénář by vyhovoval jen málokomu, neboť víme, že naše myšlenky jsou oknem do našich pokroucených tužeb. Jedním z projevů, které vypovídají o tom, že v naší kultuře vládne tělo, je neustále se opakující slovní spojení „mám chuť...“ nebo „nemám chuť...“. Místo abychom řekli: „Myslím,“ říkáme „Mám pocit.“ Pocity těla se na jednu zmocnily intelektu jako našeho hlavního průvodce při chápání skutečnosti. Jinými slovy, „cítění“ našeho já, silně ovlivněné tělem, se stalo naším hlavním měřítkem. Ježíš však řekl, že abychom ho mohli následovat, musíme zapřít sami sebe, a tudíž se musíme zříci toho, co máme chuť udělat.

Avšak naše tělo, naše staré myšlení, naše světské emoce, naše porušená vůle a naše zlozvyky budou říkat: „Vím, co Bůh říká, ale nemám chuť...“ nebo: „Ale já chci...“ V tom spočívá ona vnitřní bitva.

Během britsko-americké války (1812–1814) napsal americký komodor Perry ve svém slavném hlášení o vítězství nad Brity nadřazeným tato slova: „Setkali jsme se s nepřitelem, a je náš.“ Jaké řešení porazí porušené emoce v našem nitru? Sv. Pavel v Listu Římanům staví tělo do kontrastu s duchem. Duch svatý nám totiž poskytuje určité dary, abychom mohli potírat vnitřní působení těla

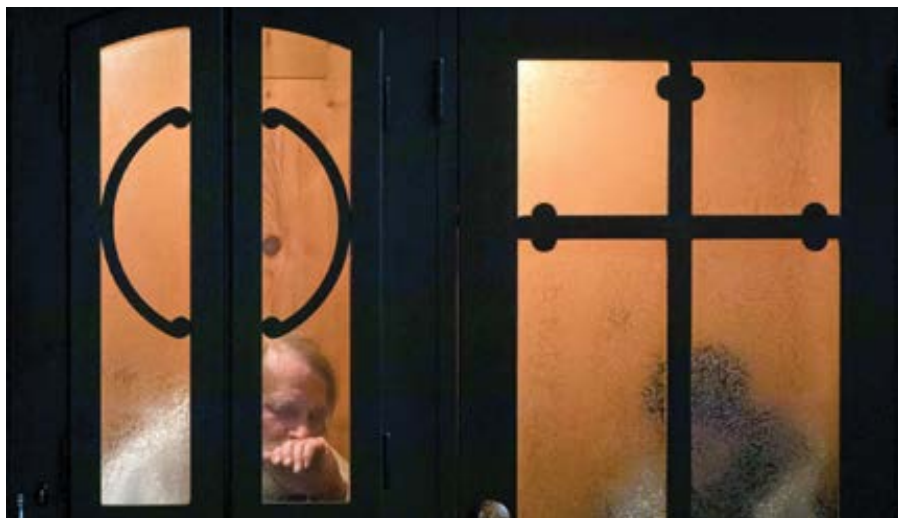

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Víra

(viz Izajáš 11,2; Římanům 8,1–17; Kniha moudrosti 8,7). A sv. Pavel poukazuje na to, že jedním z účinků působení Ducha je sebeovládání (Galatským 5,22–23). Sebeovládáním Pavel naznačuje řešení, jak se vypořádat s tělem, které se vymyká kontrole – kázní. Kázeň znamená, že neděláme to, nač máme nutně „chut“, nýbrž to, o čem víme, že to od nás chce Bůh. A když se nám nechce dělat, co Bůh říká, potřebujeme k němu volat o pomoc.

Ano, vypěstovat si kázeň vyžaduje čas. Začíná růst důkladným a soustavným cvičením. Člověk si zde jako sportovec při tréninku pěstuje ctnosti, ve kterých intelekt a vůle ovládají vášně (Římanům 8,1–5), místo aby všechno řídily vášně.

Když to shrneme, druhou překážku si lze rozebrat následovně:

Překážka: kamenitá půda.

Zdroj: tělo.

Řešení: přijmout Ducha svatého a pěstovat si ctnosti.

Poté, co jsme se věnovali vnitřním zápasům těla, se nyní zaměříme na třetí překážku – trní. Ježíš trní popisuje jako „starosti tohoto světa“. Zde myšlenky světa působí jako silný prostředek, který dusí Boží slovo, neboť poselství tohoto světa stojí v příkrém kontrastu s Boží zvěstí. Ježíš o tom řekl: „Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“ (Matouš 16,21 ČLP). Zde Ježíš naznačuje, že poselství tohoto světa odstraní vaši Bohem danou duši.

Novozákonní pisatelé o světě oznamují:

„...moudrost tohoto světa je před Bohem bláznovstvím“ (1. Korintským 3,19 ČSP).

„A nepřizpůsobujte se už tomuto světu“ (Římanům 12,2 ČLP).

„...chránit se před poskvrnou světa“ (List Jakubův 1,27 ČEP).

„...přátelství se světem je nepřátelství s Bohem“ (List Jakubův 4,4 ČEP).

Co tedy představuje „svět“? Lze ho shrnout jako celkovou filozofii tohoto světa. Jsou to všeobecně přijímané názory, média, masová kultura, zábava, politika. To, co „dělají všichni“ a co budeme dělat i my, pokud se cílevědomě nerozhodneme jednat jinak. Celý „proud“ tohoto světa se ubírá jiným směrem – pryč od Boha. Zatímco svět se chce pouze bavit a uspokojovat touhy po požitcích, Bůh z nás chce dělat světce. Papež Benedikt XVI. k tomu říká: „Svět vám nabízí pohodlí. Vy jste však nebyli stvořeni pro pohodlí, nýbrž pro velikost.“

Tento třetí scénář jako překážku zmiňuje také „zálibu v bohatství“. S pýchou přichází hrabivost, která pak z člověka dělá konzumenta „věcí“, místo aby byl Božím služebníkem. Poselství tohoto světa lze samozřejmě nejspíš shrnout jako touhu usilovat o bohatství a slávu, s cílem dosáhnout štěstí. Toto motto převrací skutečnost, že cesta ke štěstí prochází Bohem, nikoli naším já skrze vábivost přepychu a moci.

Třetí překážka nám ukazuje, že cílme náporu zvěstí tohoto světa, které se

snáží přehlušit Boží slovo. Vlivem vzestupu technologií dosáhla hlasitost sdělení tohoto světa ohlušující míry. Tím, jak svět naplňuje konzumní způsob života, relativismus a genderová dysforie, do většiny duší proniká nauka tohoto světa a působí tam jako trní, jež brání Božímu slovu, aby se ujalo.

Nepřítel: svět – souhrn myšlenek tohoto světa (je jich spousta).

Řešení: souhrn Ježíšova učení v církvi. „...neboť vše, co se narodilo z Boha, přemáhá svět. A to je to vítězství, které přemohlo svět: naše víra“ (1. list Janův 5,4).

Po rozpoznání těchto rušivých vlivů a jejich přesném odstranění lidé začnou být schopni slyšet Boží slovo. Vzpomeňte si, že v podobenství je dobrou půdou ten, kdo slyší Boží slovo a rozumí mu. Jak mu může rozumět? Cesta byla zkyprněna, kamení a trní odstraněny, a tak je snazší pojmut Boží vyučování. Odstraňovat tyto velké překážky se sice může jevit jako neuvěřitelné vyčerpávající, ale podstatné je, nakolik se daná duše otevře Bohu a nechá ho v sobě působit. Poté, co Boží slovo bude v duši nějaký čas doutnat, začne působit se svatou dychtivostí.

Jako laičtí pracovníci na Kristově vinici, ať už v roli rodičů, katechetů či mentorů, můžeme druhým pomáhat s odstraňováním jejich překážek, pouze pokud nejprve odstraníme podobné překážky u sebe (viz Matouš 7,5). Navíc je při přípravě dobré půdy zapotřebí trpělivost. Podobně jako semeno, které roste, aniž by bylo vidět, zůstává království v nás nyní tiché a skryté, ale nakonec se semeno projeví a ponese plody. Až bude půda zkyprněna, kameny vysbírány a trní vytrháno, Boží slovo už zdaleka nebude vyvolávat nudu, nýbrž ponese mnohé ovoce – radostné duše, překypující životem.

Tony Jesse
Catholic 365
Přeloženo

Tony Jesse
spisovatel, apologeta a katecheta

PONOŘIT SE HLOUBĚJI DO SEDMI SMRTELNÝCH HŘÍCHŮ

Většina katolíků zná sedm smrtelných hříchů, označovaných též jako hlavní či kardinální. Jsou to hříchy, které plodí všechny ostatní, a právě proto jsou nazývány hlavními – neboť stojí v čele všech ostatních hříchů.

Většina duchovního vedení, textů a hovorů se točí kolem otázky, jak s těmito hříchy bojovat a o jaké ctnosti bychom měli usilovat, protože těmto hříchům nejvíc odporují. Například ti, kdo se potýkají s pýchou, by se měli modlit o milost pokory a činit kroky, aby tuto ctnost lépe projevovali.

Přední teolog katolické církve sv. Jan od Kříže vysvětluje, že tyto hříchy mají hluboce duchovní složku, často se dokážou skrývat v duchovním převleku, a aby člověk mohl v duchovním životě postupovat dál, potřebuje v těchto oblastech uzdravení.

Chci teď pod vedením sv. Jana udělat krátký průzkum a hlouběji se do těchto sedmi smrtelných hříchů ponořit, abych poukázal na to, kde možná od Pána potřebujeme další uzdravení a proměnu. Všechny citáty sv. Jana od Kříže pocházejí z jeho *Knihy o temné noci* (česky v překladu Věry Kofroňové, vydaném roku 1995 v knize *Temná noc* z Karmelitánského nakladatelství).

Pýcha

Pýcha neznamena pouze mít o sobě přehnaně vysoké mínění nebo se stavět na místo, které patří Bohu. Zdrojem pýchy se může stát i naše touha po svatosti a dokonalosti. Ježíš nás vyzývá, abychom byli dokonalí (Mt 5,48), a ve snaze o dokonalost můžeme být v pokušení propadnout frustraci, když se nám nedaří být stejně dokonalí, jak je náš Otec.

Sv. Jan píše:

Někteří z nich nepovažují někdy své chyby za závažné, ale jindy se zase příliš zarmocují, když vidí, že do nich upadli, protože si mysleli, že jsou téměř svatí, a hněvají se sami na sebe s netrpělivostí, což je nová nedokonalost.

O morální dokonalost sice musíme usilovat, ale čistě jen proto, abychom se líbili Bohu. Naše touha po dokonalosti

Hieronymus Bosch: Sedm smrtelných hříchů (1505–1510)

a svatosti však někdy může být spíš projevem samolibosti než touhy po Hospodinu.

Sv. Jan pokračuje:

Častokrát dychtivě touží aby jim Bůh odpustil jejich nedokonalosti a chyby, víc proto, že od nich chtějí mít pokoj než kvůli Bohu; a nevidí, že kdyby jim je odejmul, stali by se snad ještě pyšnějšími a domýšlivějšími.

Měli bychom se zamyslet nad touto otázkou: „Proč chceme být dokonalí?“ Pokud kvůli Bohu a ne pro sebe samotné, pak bychom měli být tváří v tvář svým nedostatkům pokorní a trpělivě čekat na uzdravení od Pána.

Závist

Hřích závisti si mnozí spojují s krajní formou chtivosti, touhou mít něco, co má někdo jiný. To sice závist obnáší také, ale přesnější je chápat ji jako lítost nad dobrem někoho jiného. Závidět nezna-

mená chtít sousedovo auto, nýbrž být popuzený nebo frustrovaný, že váš soused má auto, které vy nemáte.

Sv. Jan od Kříže ukazuje, že závist může existovat i v duchovním životě. Píše:

Vždyť ze závisti bývají mnozí z nich zarmoucení nad duchovním dobrem ostatních a působí jim jakési citové strádání, že je druzí předstihují na této cestě, a raději by neviděli jejich chválu; neboť zesmutní nad cizími ctnostmi a někdy nemohou strpět, aby nevyšlovi opak a neponičili onu chválu, jak jen mohou...

Tato britká slova určitě znějí věrohodně. Člověka opravdu může bolet, když vidí, že je někdo jiný blíž Bohu, že je duchovně zralejší a dostává se mu větší chvály pro jeho dobrotu a úspěch v duchovním životě. Tato bolest, zoufalství a frustrace nad duchovním dobrem někoho jiného znamenají závist.

Abychom ji porazili, musíme být

vděční za duchovní dary, jimiž nám Pán požehnal. Také musíme v modlitbách prosit o milost pochopit, že duchovní dobro jiného člověka nám neubližuje ani nás o nic nepřipravuje, ale spíš pomáhá budovat tělo Kristovo a tím nám prospívá.

Lakomství

Zatímco závist se obvykle zaměřuje na člověka, který má něco, co bychom si přáli mít, lakomství či chamtivost se soustředí na prahnutí po daném dobru samotném. Může to působit překvapivě, ale opravdu je možné chamtivě dychtit i po duchovních dobrech.

Ať už člověk neustále vyhledává další duchovní rady, chce mít nejnovější vydání teologického tlustospisu nebo třeba jen další svatý obrázek, který by si pověsil v pokoji, duchovní lakomství je nezřízená touha po duchovních statcích a hledání útěchy v nich namísto v Bohu.

Sv. Jan od Kříže o lidech v zajetí duchovního lakomství píše: „...jsou obtíženi velmi podivnými obrazy a růženci..., zaujati více jedním křížem než druhým, protože ten je neobvyklejší.“

Já osobně tento hříšný sklon ve svém životě vidím a uvědomuji si, jak to je lákavé, protože tyto modlitební a svaté předměty jsou ve skutečnosti dobré a užitečné. Mít dobré knihy a svaté předměty je pro růst v duchovním životě samozřejmě dobré (a někdy nutné). Od střídmého vlastnictví a touhy po těchto věcech nejsme odrazováni a sv. Jan spíš upozorňuje na to, že si dokážeme udělat modly z čehokoli, dokonce i ze svatých předmětů.

Sv. Jan vysvětluje, že „skutečná zbožnost musí vycházet ze srdce, pouze z pravdy a podstaty toho, co duchovní věci představují“, a to si musíme často připomínat. Cílem není víc obrazů a růženců, cílem je Bůh. Nepotřebujeme víc duchovních věcí, nýbrž víc jeho.

Hněv

Stejně jako se na smyslové rovině můžeme snadno přestat ovládat a rozčilit se například tehdy, když nám jiný řidič nečekaně vjede do cesty nebo když někdo udělá chybu, která nám způsobí potíže, je možné se začít hněvat i ve svém duchovním životě.

Sv. Jan od Kříže poukazuje na dva

Pieter Bruegel starší: Babylonská věž (1563)

způsoby, jak se to může stát. Můžeme se rozzlobit na druhé, když vidíme, jak hřeší a nedosahují duchovní dokonalosti. Sv. Jan říká, že takoví lidé se „povyšují na pány ctností“ a jednájí v příkrém rozporu s ctností mírnosti.

Dalším způsobem, jak může smrtelný hřích hněvu zakořenit v duchovním životě, je hněvat se na sebe. Sv. Jan píše:

Jsou jiní, kteří když vidí, jak jsou nedokonalí, s netrpělivostí, nepokorně se hněvají sami na sebe... chtěli [by] být svatí ze dne na den. Mnozí z nich mnoho plánují a dělají veliká předsevzetí, a nejsou pokorní, ani o sobě nepochybují; čím více předsevzetí dělají, tím více padají a tím víc se zlobí, nemají trpělivost čekat, až jim to Bůh dá, až On sám bude chtít.

Podobně jako u protiléku na pýchu musíme Pána prosit, aby nám dal trpělivost, když usilujeme o zdokonalení v jeho svatý čas. Naše morální dokonalost je pro něho, nikoli pro náš vlastní pokoj či uspokojení. Hněv tváří v tvář našim nedostatkům nás jen ještě víc oddaluje od Pána.

Smilstvo

I ti, kdo si osvojili ctnost cudnosti, mohou dál trpět pokušením ke smilstvu a hříchům těla. Sv. Jan od Kříže dokonce upozorňuje, že ač to je překvapivě, smyslná pokušení se mohou běžně objevovat během modlitby a duchovních cvičení.

Příčinu toho lze nejspíš vidět v silné spojitosti mezi duchovním a smyslovým. Často při svých duchovních úkonech prožíváme radost a potěšení na rovině smyslů

a emocí. U těch, kdo nemají pevnou vládu nad smyslovými reakcemi v duchovním životě, je vyšší pravděpodobnost, že tyto smyslné touhy a pokušení zakusí.

Sv. Jan také poukazuje na to, že ďáblou taktikou je odvádět lidi od modlitby: „...dokonce jim velice živě představuje věci velmi ošklivé a necudné..., aby jim vzal půdu pod nohama a učinil je zbabělými (...) když se duše o modlitbu snaží, chce v přirozenosti vyvolat tato vzrušivá hnutí (...) někteří dokonce zanechají modlitby úplně, protože se jim zdá, že v onom cvičení se jim stává víc takových věcí než mimo ně, což je pravda, protože ďábel je zde nastražuje víc než jinde, jen aby zanechali duchovních cvičení.“

Samozřejmě je právě tvář v tvář těmto pokušením nezbytné vzepřít se ďáblu a v modlitbách vytrvat. Pán bude tyto touhy dál pročišťovat a pozvedne je k čisté lásce, která pochází z něho.

Nestřídmost

Nestřídmost či obžerství obnáší přílišnou touhu po jídle a pití a jejich nadměrnou spotřebu. I v duchovním životě lze klást přílišný důraz na emoce, které vycházejí z našich modliteb, a to do takové míry, že se středem naší pozornosti stanou tyto pocity, nikoli Bůh. Duchovní nestřídmost představuje přehnanou touhu po duchovních pocitech, místo abychom toužili po samotném Bohu. Může se stát, že se naše duchovní četba, modlitby, půst, dávání almužny a aktivita ve službě zaměří spíš na to, abychom se cítili dob-

anonym: alegorická postava rytíře se chystá na boj se sedmero hlavními hříchy s pomocí „Scutum Fidei“ jako štítem (cca 1255–1265)

ře, než na Hospodina a jeho vůli.

O duchovních žroutech sv. Jan píše: „...jejich jediná chuť i záliba je dělat to, co je přitahuje... Myslí si totiž, že sloužit Bohu a uspokojovat jeho znamená potěšovat se a být uspokojován.“

Je velmi nebezpečné se domnívat, že zbožné a svaté věci, které pro sebe chceme, jsou totéž, co pro nás chce Pán. Vyhrážujeme si ráno hodinu na duchovní četbu proto, že nás k tomu volá Pán, nebo proto, že nám to je příjemné a je to pro nás snazší než pustit se rovnou do práce? Postíme se třikrát týdně proto, že jsme rozpoznali, že od nás Pán tyto oběti žádá, nebo proto, že nám vyhovuje přínos půstu pro naše tělo?

Nejlepší a nejúčinnější modlitby a pobožnosti budou vždy takové, ke kterým nás zve přímo Pán. Nebezpečí duchovní nestřídmosti je dobrou připomínkou, abychom neustále prosili Boha, aby potvrdil, zda jsou naše duchovní praktiky v zákrytu s jeho vůlí.

Lenost

Lenost se často ztotožňuje se zahálčivostí, ale ještě lépe ji lze definovat jako zármutek tváří v tvář dobru. Lenost může být nesmírně lákavá a rozšířená nejen v našem smyslovém, ale i duchovním životě. Duchovní lenost – či hluboký zármutek tváří v tvář duchovnímu dobru –

se může stát poměrně lákavou, když nám Pán v modlitbě odpírá některé pocity a potěšení, které nám třeba dřív dával.

Sv. Jan vysvětluje:

Kvůli duchovní lenosti mívají také odpor k věcem, které jsou silnějšího ducha a prchají před nimi, protože ty stojí v protikladu k zakoušení zálib. Neboť jak si tak skvěle pochutnávají ve věcech duchovních, jakmile tam takovou skvělou příchutí nenalézají, omrzí je to... [Už se] nechťejí k modlitbě vrátit, opomenou ji nebo k ní nepřistupují s nechutí.

Podobně jako duchovní nestřídmost může i duchovní lenost pramenit z toho, že víc než po Pánu toužíme po pocitech a útěše spojených s modlitbou. Právě proto Bůh tyto pocity a potěšení čas od času odejme, nikoli jako trest, nýbrž proto, aby nám pročistil srdce a připomněl nám, proč se hlavně modlíme.

Opět musíme Pána prosit, aby nám pročistil srdce, protože hluboké pročištění je jediný způsob, jak se z těchto duchovních smrtelných hříchů uzdravit. Když ve svých modlitbách vnímáme větší vyprahlost, musíme si připomenout, že právě tehdy jsme blíž Bohu; musíme přijmout suché dřevo kříže, který neseme, s vědomím, že to Pán dopouští pro naše dobro.

Hlubší uzdravení

Shrneme-li to, na cestě duchovním živo-

tem uvidíme, že hřích naší duši deformuje mnohem víc, než jsme si dokázali představit.

I poté, co podle svého nejlepšího vědomí sedm smrtelných hříchů potřepe a budeme od těchto neřestí osvobozeni, když se přiblížíme k našemu svatému Bohu, uvidíme jejich výraznější skvrny, smrtelné hříchy na duchovní rovině.

Ať už jde o pýchu, závist, lakomství, hněv, smilstvo, nestřídmost či lenost, tyto smrtelné hříchy mohou existovat na duchovní rovině stejně jako na rovině smyslové.

Můžeme se stát duchovně pyšnými a stavět svou morální dokonalost na místo, které náleží Bohu. Můžeme projevat duchovní závist a rmoutit se, když druzí dělají pokroky ve svém vztahu s Bohem.

Můžeme prožívat duchovní lakomství a toužit po svatých předmětech víc než po Bohu, na něhož ukazují. Můžeme propadnout duchovní zlobě a rozčilovat se na svět a sami na sebe, když odhalíme nějaké morální nedostatky.

Můžeme se potýkat s duchovním smilstvem, kdy nás při modlitbách pokouší ďábel a snaží se nás odlákat od Boha. Můžeme provozovat duchovní obžerství, vykrmovat se pocity, které vycházejí z našich pobožností, a soustředit se na ně místo na Pána. A konečně, až budou tyto pocity odstraněny, můžeme se oddat duchovní lenosti a při modlitbě se nudit, protože ve skutečnosti budeme stát o dobré pocity, nikoli o Boha.

Ze všech těchto pokušení a hříchů můžeme zakoušet některé, žádné nebo všechny. Každý člověk má jinou cestu k Bohu, ale všichni máme společně to, že potřebujeme, aby nás Hospodin od těchto vin očistoval. Chceme-li v duchovním životě proniknout hlouběji, musíme si uvědomit, že jedině z Boží milosti můžeme být uzdraveni a růst. Modleme se k Pánu, budme trpěliví a společně na něj.

Hunter Leonard
publicista a spisovatel

Hunter Leonard
Catholic Stand
Přeložila Alena Švecová

DVĚ POUTNICE, KTERÉ POMÁHALY UTVÁŘET EVROPU

Duchovní poutě nejen že usnadnily růst měst, ale přispěly také k hospodářské prosperitě díky vzniku hostinců, trhů a obchodů, které uspokojovaly potřeby poutníků.

Katolické poutě měly velký význam při utváření náboženské a kulturní krajiny středověké Evropy. S tím, jak praxe putování na místa považovaná za svatá nabývala na významu, stávaly se poutníky i významné osobnosti. Dvě z těchto pozoruhodných postav, jejichž cesty přispěly k založení poutní tradice, byly Egerie a Helena. Jejich cesty jsou příkladem hlubokého kulturního, náboženského, a dokonce i ekonomického vlivu těchto proměňujících cest.

Jak se křesťanství šířilo a zakořenilo v Evropě, objevila se mezi věřícími silná touha hledat útěchu, milost a vykoupění na místech zmiňovaných v Bibli i v hagiografických příbězích prvních křesťanských staletí. Ve středověku se budovaly velkolepé katedrály, klášterní centra a uctívaly se posvátné relikvie spojené s biblickými postavami a světci. Tento vývoj spolu s touhou po duchovní obnově vedl k rozvoji poutnictví.

Jednu z pozoruhodných poutí vykonala Egerie – křesťanka pocházející buď z Galie (dnešní Francie), nebo z Galicie (Španělsko). Je považována za autorku podrobného popisu pouti do Svaté země, která se uskutečnila někdy mezi lety 381–386. Dlouhý dopis (či spíše cestovní deník), nazývaný *Peregrinatio* nebo *Itinerarium Egeriae*, je adresován okruhu žen v její domovině a nabízí neocenitelné poznatky o praxi středověkých katolických poutí.

Pout' zavedla Egerii na četná svatá místa v Jeruzalémě, včetně chrámu Božího hrobu a Olivové hory. Její pečlivá dokumentace zjevně sloužila jako průvodce pro následující generace a ovlivnila poutní zážitky mnoha lidí, kteří kráčeli v jejích stopách: Plula přes Rudé moře, překročila Arábii a po průjezdu Palestinou se dostala do Antiochie a Konstantinopole, kde podrobně popsala konstantinopolské baziliky a liturgie na svatých místech.

Osud *Itineraria Egeriae* je v historiografii poutnictví zcela ojedinělý. Její deník byl objeven před půldruhým stoletím v knihovně bratrstva Santa Maria della Misericordia v Arezzu a po nějakou dobu byl mylně připisován svaté Silvii Akvitànské, která se ve 4. století rovněž vydala na obdobnou pouť. Jak vysvětluje článek v *L'Osservatore Romano*, „pouhých deset let po objevení kodexu již existovalo pět vydání a čtyři kompletní překlady: ruský (1890), italský (1891), dánský (1896) a v dalších letech následovaly překlady do řečtiny, němčiny, španělštiny, francouzštiny, polštiny, portugalštiny, rumunštiny, katalánštiny a hebrejštiny“.

Egeria však nebyla první poutnicí do Jeruzaléma. Tou byla Helena, matka císaře Konstantina. Podle tradice měla její pouť do Svaté země konkrétní cíl – objevit pravý kříž, na němž byl ukřižován Ježíš Kristus. Výsledkem její cesty bylo objevení několika významných relikvií a míst, včetně pravého kříže a Božího hrobu. Její nálezy daly vzniknout mnoha poutním místům, která dodnes přitahují poutníky.

Rané katolické poutě měly velký význam z několika důvodů. Zaprvé, poutníci toužili po duchovní obnově a prohloubení své víry prostřednictvím intenzivního setkání s posvátnými místy a relikviemi. Tyto cesty byly považovány za proměňující a nabízely poutníkům příležitost přiblížit se Bohu. Zadruhé, toužili po tělesném uzdravení a zázracích, což bylo pro mnohé poutníky hnací silou, jelikož na navštívených svatých místech hledali Boží zásah. Kromě toho touha po sociálních a komunitních vazbách podporovala mezi poutníky pocit kolektivní identity, vytvářela pouta a sdílela společný cíl.

Dědictví těchto raných katolických poutí v evropské společnosti přetrvávalo a je dodnes cítit v křesťanské komuni-

Giovanni Battista Cima da Conegliano:
Svatá Helena (1495)

tě obecně. Tyto duchovní cesty nejenže usnadnily růst měst, která byla zakládána podél oblíbených poutních tras, ale přispěly také k hospodářské prosperitě díky vzniku hostinců, trhů a obchodů uspokojujících potřeby poutníků. Zážitky z poutí navíc překračovaly společenské hranice a spojovaly jednotlivce z různých vrstev a prostředí, což posilovalo pocit sdílené náboženské identity a jednoty.

Daniel Esparza

Aleteia

Přeložila Alena Švecová

Daniel Esparza
píše pro Aleteia o umění, kultuře
a cestování

JE POVINNOSTÍ RODIČŮ CHRÁNIT DĚTSKOU NEVINNOST

Ďábel neustále vymýšlí způsoby, jak útočit na Boha, a cílí zejména na ty, kdo mají nesmrtelnou duši.

Zraňování těchto duší je obzvláště tragické, protože jsou určeny pro nebe. Pokud podlehnou ďáblovým lstím, hrozí jim, že budou ztraceny na celou věčnost.

Společnost je tedy kolbištěm, kde probíhá zuřivý boj o duše. Lidé dobré vůle mohou svým bližním pomáhat k dosažení věčné spásy. Jiní, kteří vlastní vinou odmítají Boha a jeho zákon, mohou ztěžovat spásu druhých tím, že podporují věroučnou a mravní zkaženost.

Frontová linie kulturního bojiště o duše se přesunula k malým dětem. Mnozí se již nespokojují s tím, že se obětí stává mládež, a nyní se snaží zkažit a znetvořit dětskou nevinost.

Všechny děti se rodí nevinné a díky tomu přirozeně hledají Boha a vše, co je dobré, pravdivé a krásné. Pokřtěné dítě obzvláště přitahuje Boží dobrota a milost.

Moderní svět vystavuje tuto nevinost mnoha nebezpečím. Hypersexualizovaná a divoká kultura podporuje nesprávné užívání rozumu, vůle a citů. Malé děti také trpí v důsledku zlého vlivu světa, těla a ďábla. Špatné příklady rodičů, sourozenců, příbuzných, nadřízených, učitelů, pseudoelit a dalších hrají v morálním rozkladu významnou roli.

Jednou z nejsvětějších povinností rodičů je uchovávat, rozvíjet a chránit nevinost svých dětí. Nevinné dítě usiluje o dokonalost a vidí svět s jasnou neposkrvněnou představou zázraku a dokonalosti. S Boží milostí může úspěšně bojovat s pokušením a hříchem.

Dnešní kultura smrti využívá veřejné instituce k poškozování a ničení dětské nevinosti. V mnoha místních veřejných a školních knihovnách se nacházejí knihy propagující pornografii, homosexualitu a transgenderismus.

Mnozí rodiče by byli šokováni, kdyby spatřili tituly, které se možná nacházejí v nabídce obecních knihoven, a to bez ohledu na počet obyvatel obce a jejich

Foto: ©_frantisek_ingr / Člověk a Víra

přesvědčení.

Četba takových knih ničí Boží obraz v duši a vede k závažné neřesti s jejími věčnými důsledky.

Jaké tituly se nacházejí v nabídce některých – a možná i většiny – knihoven? Zde je několik z nich:

All Boys Aren't Blue, Two Boys Kissing, Annie On My Mind, Hero, Rainbow Boy, The God Box

Rodiče by se měli podívat, zda se některá z těchto knih nenachází v regálech místních veřejných a školních knihoven. Po kliknutí na následující odkaz naleznete 30 takových knih: <https://www.weareteachers.com/books-with-lgbt-characters/> Zde je další odkaz: <https://www.notimeforflashcards.com/2019/06/childrens-books-that-celebrate-pride-lgbtq-book-list.html>.

Co můžete udělat, abyste tuto zkaženost zastavili?

Zprv, chraňte nevinost svých dětí tím, že budete pečlivě sledovat, co nabízí místní knihovny. Pokud vaše dítě navštěvuje veřejnou nebo dokonce soukromou

školu, zajistěte, aby v knihovně věděli, že vaše děti nemají mít k těmto knihám přístup.

Pokud je to možné, učte své děti doma nebo je pošlete do soukromé školy, která podporuje a hájí čistotu.

Nedůvěřujte knihovně, že vaše děti ochrání. I když jejím pracovníkům předložíte seznam knih, které si nesmí vaše děti prohlížet nebo si je půjčovat, ti, kteří by mohli vaše děti zkažit, si najdou způsob, jak pravidla obejít. Z vaší strany to bude vyžadovat neustálou ostražitost. Dbejte na to, aby propagátoři protipřirozených neřestí neudělali pro zkažení vašich dětí víc než vy pro jejich ochranu.

Zadruhé, obraťte se na osoby, které mají autoritu, například na členy knihovnických rad, školních rad nebo městských zastupitelstev. Vyhledejte zmocněnce, ředitele, státní zástupce a zákonodárce. Požadujte prosazování zákonů proti obscénosti a odstranění těchto knih. Možná budete překvapeni, že mnoho států má dobré zákony proti nemravnosti. Bo-

dokončení na str. 11

ČÍNSKO–VATIKÁNSKÁ DOHODA OPĚT SELHÁVÁ: VÝZVA OD KATOLICKÉ CÍRKVE V ČÍNĚ

Tento článek napsal čínský katolík, jemuž jsme ze zřejmých důvodů poskytli anonymitu.

Převedení biskupa Šen Bina z haimenské diecéze do nedaleké šanghajské diecéze, k němuž došlo 4. dubna 2023, znamená selhání tajné čínsko–vatikánské dohody z roku 2018. Diecézní kněží v Šanghaji se povětšinou zdráhají přijmout biskupa Šen Bina jako šanghajského biskupa a zdá se, že biskup Šen může jen obtížně plnit úkoly svého úřadu, jako například překládat kněží z jedné farnosti do druhé.

Bez souhlasu Apoštolského stolce ho na toto místo jmenovala takzvaná „Čínská biskupská konference“, což je instituce ovládaná Komunistickou stranou Číny (dále jen KS Číny) a jejímž předsedou je právě biskup Šen Bin. Je to již druhý případ, kdy KS Číny jmenovala biskupa bez papežského souhlasu.

V prvním případě šlo o nezákonné a Vatikánem kritizované jmenování biskupa Johna Penga Weizhao, biskupa diecéze Yujiang v provincii Jiangxi, pomocným biskupem takzvané „diecéze Jiangxi“. (Čínský stát řídí nejen jmenování biskupů, ale bez konzultace se Svatým stolicem začal také reorganizovat diecéze.) Při zpětném pohledu na pět let od uzavření dohody je těžké rozpoznat nějaké její pozitivní výsledky.

Do roku 2018 byli v Číně „podzemní“ biskupové, kteří uznávali autoritu papeže, a paralelní struktura biskupů a diecézí „Vlastenecké sdružení čínských katolíků“, které bylo v podstatě odnoží čínského státu. Biskupové Vlasteneckého sdružení však měli platné svěcení a v některých případech veřejně nebo soukromě vyhlášovali svou věrnost papeži.

Je možná překvapivé, že biskupové Vlasteneckého sdružení a jejich kněží nejsou nutně ušetřeni pronásledování – například zabavování církevních budov

Foto: Roscoe x / wikimedia

či svévolného zatýkání – a velký počet diecézí je záměrně ponecháván bez biskupů. Žádná oficiální biskupská konference, kterou by mohl Vatikán uznat, zde nemohla existovat, protože biskupskou konferenci musí tvořit všichni, a to pouze legitimní, biskupové daného národa.

Na druhou stranu kromě encykliky *Ad Apostolorum Principis* papeže Pia XII. z roku 1958 Vatikán, který v naději na snadnější sblížení v budoucnosti řadu let raději zachovával nejednoznačný postoj, Vlastenecké sdružení nikdy oficiálně neodsoudil jako schizmatický subjekt. V této matoucí situaci měli laičtí katolíci většinou pocit, že mohou navštěvovat bohoslužby pořádané pod autoritou biskupů z obou táborů.

Dohoda z roku 2018 měla do této situace vnést určitý řád. Za prvé měla zajistit, aby všichni biskupové Vlasteneckého sdružení byli vysvěceni s nezbytným „papežským pověřením“ z Vatikánu. Dalším jejím cílem bylo včlenit „podzemní“ církve do Vlasteneckého sdružení, aby

v Číně existovala jediná, pravá, katolická církev. Za třetí měla nastolit trvalou stabilní situaci s takovou mírou vlivu čínského státu, která by byla přijatelná pro obě strany. Její neúspěch však lze shrnout do tří bodů.

I. Svatý stolec dosud nemá při jmenování biskupů v Číně poslední slovo

Optimističtí pozorovatelé předpokládali, že jednotě církve v Číně poslouží ukončení svěcení biskupů bez schválení Svatým stolicem. Ve skutečnosti došlo k tomu, že Vlastenecké sdružení (či čínská komunistická vláda, neboť představují jedno a totéž) sice přestalo se svěcením biskupů bez náležitého pověření, ale začalo bez papežského souhlasu přesouvat biskupy mezi diecézemi. Podle všeho jde o způsob, jak obejít zákaz neschválených biskupských svěcení. Když však chceme zjistit, jak tato praxe souvisí s dohodou z roku 2018, nemůžeme jednoduše nahlédnout do jejího textu, pro-

Jan z Montekorvina, italský františkánský misionář, pekingský arcibiskup a zakladatel nejstarší římskokatolické misie v Číně a Indii (13. st.). Foto: montecorvino.it

tože ten nikdy nebyl celý zveřejněn. Je pravda, že k svěcení biskupů teď dochází s papežským pověřením, ale to se prakticky dělo už před uzavřením dohody, a tak nejde o ústupek Komunistické strany Číny. Ve skutečnosti bylo při svěcení biskupů Vlasteneckého sdružení, před i po uzavření dohody, dovoleno veřejně přečíst pouze jmenovací dekret od Vlasteneckého sdružení, zatímco papežská jmenovací bula mohla být přečtena pouze soukromě předem v sakristii.

2. V pevninské Číně je stále ještě několik exkomunikovaných biskupů

Kanonické právo stanoví, že pokud dojde k nepovolenému biskupskému svěcení, jsou světicí osoby i svěcenec *latae sententiae* (samočinně) exkomunikováni. Jde o automatický trest, k němuž dochází ihned, aniž by ho Svatý stolec vyhlásoval (*Kánon* 1382). V jednu dobu bylo

mnoho případů biskupského svěcení bez papežského pověřením a všechny světicí osoby i svěcenci se s tímto ustanovením dostávali do konfliktu. Roku 2018 papež František zrušil exkomunikaci osmi nezákonně vysvěcených biskupů (kupodivu včetně zesnulého biskupa, který i jako umírající trval na své nezávislosti na všeobecné církvi), ale pro biskupy, kteří je vysvětili, to neudělal. Těžko říct, zda šlo o přehlédnutí, nebo o snahu tvářit se, jako by k žádné samočinné exkomunikaci nedošlo.

3. Legitimním biskupům, kteří se dohodou řídí, je nadále ztrpčován život

Roku 2018 byli v rámci plnění dohody dva podzemní biskupové, Peter Zhuang Jianjian z diecéze Swatow a Vincent Guo Xijin z diecéze Mindong, požádáni, aby se vzdali svého postavení. Biskup Zhuang, jemuž tehdy bylo 87 let, byl požádán, aby uvolnil místo svému protějšku, biskupu Huang Bingzhangovi z Vlasteneckého sdružení. Když byl biskup Zhuang přiveden do Pekingu a „cizí prelát“ ho vyzval, aby odstoupil, byl velmi skleslý a řekl, že bude raději obviněn z neposlušnosti, než aby splnil tak absurdní požadavek. Nakonec však požadavek Svatého stolce přijal a rezignoval. Případ biskupa Guo Xijina vypadá ještě podivněji. Dostal z Vatikánu výzvu, aby přijal přeražení na místo pomocného biskupa ve své vlastní diecézi, zatímco jeho protějšek z Vlasteneckého sdružení, biskup Zhan Silu, byl Svatým stolicem uznán jako ordinář. Biskup Guo to jakožto papežův příkaz nejprve přijal, ale v lednu 2020 ho místní úřady z katedrály vyhna-

ly tím, že mu přerušily dodávky vody a elektřiny. Ve stejnou dobu bylo na zeď vyvěšeno oznámení, že budova, kde biskup Guo bydlel, postavená před více než deseti lety, „není v souladu s požárními předpisy“, a tudíž musí být ihned uzavřena. Zároveň bylo několik jeho kněží vyhnáno ze svých farností. O devět měsíců později oznámil svou rezignaci.

Zprávy o těchto dvou případech se mezi čínskými katolíky značně rozšířily a zdá se být jasné, že uzavřená dohoda jen povzbudila čínský stát k ještě většímu omezování práv a svobody církve. Je nejvyšší čas, aby Vatikán místo ústupků bez recipročních kroků ze strany Číny alespoň vyjádřil nesouhlas. V zájmu důstojnosti katolické církve vyzýváme:

1) aby Svatý stolec prohlásil přeložení biskupa Šen Bina za nezákonné a neplatné;

2) aby Svatý stolec zpřístupnil věřícím celého světa veškerý obsah tajné čínsko-vatikánské dohody z roku 2018;

3) aby Svatý stolec znovu zvážil obnovení dohody s KS Číny a upravil svou diplomacii tak, aby přinesla nějaké skutečné ústupky pro dobro církve.

Jedno staré čínské rčení praví, že „čestný muž raději zemře, než aby se nechal ponížít“. Čínští katolíci nechtějí nekonečné ústupky, které církvi přinášejí jen bolest a utrpení. I za cenu diplomatické ostudy bychom byli raději, kdyby Vatikán přerušil své mlčení a na toto nezákonné přeložení s odvahou a důstojností reagoval, místo aby se tvářil, že o něm neví.

Catholic Herald
Přeložila Alena Švecová

dokončení ze str. 9

hužel se však většinou nedodržují.

Zatřetí se modlete, zejména na veřejnosti. Uspořádejte veřejné shromáždění s modlitbou růžence a protestujte před místy, kde jsou tyto knihy nabízeny. Vyzvěte ostatní, aby se k vám připojili. Vaše veřejné shromáždění vyvine tlak veřejného mínění na tyto instituce, upozorní

ostatní na mravní nebezpečí v knihovnách, a hlavně přivolá Boží požehnání.

Dětská nevinnost je příliš cenná na to, aby zůstala bez ochrany. Z nevinných dětí vyrůstají horliví katolíci a mravně zodpovědní občané. Přispějte svým dílem k ochraně této nevinnosti.

Francis Slobodnik
Return to Order

Francis Slobodnik
působí v The American TFP a America Needs Fatima

Přeložil Pavel Štíčka

AGÓNIE SOUČASNÉ KLASICKÉ HUDBY

S tím, jak ubývá posluchačů klasické hudby, je hudba, kterou současní skladatelé produkují (obvykle s podporou grantů od vládních nebo soukromých nadací), stále méně poslouchatelná.

Stejně jako v případě mnoha jiných oblastí našeho života může být důvodem částečně politizace toho, co dříve bývalo nezávislou doménou civilizovaného potěšení a duchovního povznesení.

V roce 1975 vydal právem oslavovaný obrazoborecký esejista a budoucí spisovatel Tom Wolfe útlou knížku s názvem *The Painted Word*. V knize tvrdil, že díla současného, obvykle abstraktního „umění“ vystavená na stěnách muzeí ve skutečnosti žádným uměním nejsou. Jako důkaz uváděl text obsahující několik odstavců s vysvětlením, které sestavovali kurátoři a které měly vysvětlit, co se umělec snažil dílem „říci“.

Základní funkcí umění není vyjadřovat umělcovy názory na současné dění – k tomu slouží knihy a články, které informují o faktech a snaží se je analyzovat nebo hodnotit za pomoci rozumných argumentů. Spíše má zprostředkovávat pocity krásy spolu s dalšími vášněmi včetně zbožnosti, úcty, lásky, a dokonce i strachu. Samotné názory umělce na to, jaké skutečnosti nebo jevy si takové vášně zaslouží, vnějšího pozorovatele příliš nezajímají: pokud nám samotný zážitek z pohledu na obraz nebo sochu nic nesděljuje, proč bychom se měli zajímat o umělcův „skutečný“ záměr?

Vraťme se na okamžik do roku 1996, kdy mladý budoucí skladatel z Filadelfie Aaron Jay Kernis, nositel Pulitzerovy ceny, pořádal na Cornellově univerzitě koncert svých děl v podání studentského komorního souboru, jehož členkou byla i moje dcera, která hrála na klávesové nástroje a studovala hudební vědu. Jediným pamětihodným vrcholem této v podstatě neposlouchatelné série skladeb byla jedna, v níž měla moje dcera za úkol trást plechovkou od coly naplněnou pískem.

Samozřejmě, že pro každého, kdo je vzdělán ve velké tradici klasické hudby (Bach, Mozart, Beethoven a tak dále) nebo je dokonce zvyklý poslouchat melodickou populární hudbu, postrádaly Kernisovy

Foto: ©_Frantisek_Ingr / Člověk a Vira

skladby, stejně jako většina současné vážné hudby, jakoukoli srozumitelnost nebo krásu. Klíč k dané skladbě však poskytl poznámky k programu rozdáván posluchačům, které vysvětlovaly, že ji skladatel napsal, aby vyjádřil své rozhořčení nad válkou v Perském zálivu v roce 1991.

V reakci na to se divák, který očekával „hudební“ koncert v obvyklém smyslu, mohl oprávněně zeptat: „Koho to zajímá?“ Pokud se zlobíte kvůli nějakému činu nebo politice vlády (nebo jste s ní naopak spokojeni), napište článek nebo knihu, proneste projev nebo napište dopis redakci a pokuste se své názory obhájit. Proč by ale mělo publikum sedět na koncertě, kde má být hudba záměrně bolestná a nepřijemná na poslech? Stručně řečeno, Wolfeův soud o výtvarném umění, které vyžaduje několik odstavců k vyjádření svého „skutečného“ významu, platí ještě více pro díla přísně instrumentální hudby (nikoli hudby ze zpívaným slovem).

K těmto úvahám mě přiměl koncert klasické hudby v podání jednoho úctyhodného místního orchestru, který jsem nedávno navštívil. Hlavním programem koncertu – a důvodem, proč jsme se ho s manželkou zúčastnili – bylo provedení jednoho z největších děl romantismu, Čajkovského houslového koncertu, s vynikajícím mladým sólistou Williamem Hagenem.

Jako „cenu“ za to, že mohou vyslechnout tuto skladbu, však museli posluchači nejprve přetrpět dokonale nemelodicnou a neuspořádanou skladbu *Black Iris (#metoo)*, kterou složila mladá žena jménem Reena Esmailová, jež vystudovala Juilliard School a Yale School of Music. Esmailová jako svého učitele uvedla koho jiného než Aarona Jaye Kernise.

Stejně jako dílo jejího mentora byla i skladba Esmailové inspirována reakcí na současné události – v jejím případě, jak naznačuje alternativní název skladby, na hnutí „Me Too“, které (jak skladatelka vysvětluje v programu) vzniklo v roce 2008 „jako způsob, jak vytvořit bezpečný prostor pro mladé barevné ženy“ a „přerostlo v hnutí, které umožnilo mnoha ženám promluvit, dát si do souvislostí své zkušenosti a začít se léčit“. A dále uváděla, že její skladba vznikla přesněji řečeno jako „jedna z odpovědí – jedna z mnoha stovek odpovědí – na otázku, která je jí neustále kladena, totiž proč není více skladatelek“.

Skladba je podle autorčina svědectví naplněna „vztekem“, který se jí zmocňoval, když uvažovala o „nespravedlnosti, která sužuje i ty nejsilnější a nejmocnější ženy mezi námi, vztekem z toho, že jsem musela znovu a znovu prožívat nejhorší okamžiky svého vlastního života pokaždé, když jsem se podívala na Facebook“.

Soudě podle četných profesních oce-

Foto: Martina Rehorova / Člověk a Víra

nění, která Esmailová obdržela, včetně místa externího vyučujícího pro umělce/skladatele v Los Angeles Master Chorale, respektive Seattle Symphony, Kennedy Citizen Artist Fellowship a ceny Waltera Hinrichsena udělované Americkou akademií umění a literatury, je těžké zjistit, co v jejím životě nebo kariéře vyvolalo takový vztek a zoufalství. Zní to, jako by spíš potřebovala delší sezení feministické skupinové terapie.

Ještě zajímavější je otázka, proč by se skupina slušných, pravděpodobně vysokoškolsky vzdělaných jedinců (soudě podle místa konání koncertu a jejich vzhledu) zastupujících obě pohlaví, dobrovolně podrobila patnácti minutám disharmonického a nemelodického hudebního představení, jehož cílem je pouze vyjádřit hněv privilegované skladatelky a nikoli potěšit posluchače? Přesněji řečeno, protože orchestr, který skladbu interpretuje, je do značné míry závislý na finanční podpoře bohatých místních dárců, proč nepožádají dirigenta orchestru, aby do programu zařadil více inspirativních, povznášejících a posluchačsky příjemných skladeb od velikanů západní klasické tradice, než aby museli snášet tak odpudivou hudební tirádu?

Domnívám se, že odpověď nabízí jiný termín, který v roce 1968 razil Tom Wolfe: „*Radical Chic*“. V eseji s tímto názvem Wolfe popisuje večírek, na který byl pozván do elegantního manhattanského bytu slavného skladatele a dirigenta Leonarda Bernsteina a jeho manželky. (Dodávám, že Bernsteinova hudba, ačkoli nebyla vždy konvenční, směřovala mnohem více k melodičnosti a s pořádanosti

než hudba Kernise a Esmailové).

Většina hostů na večírku byla z kruhů newyorské smetánky. Mezi nimi se však pohybovali členové Černých panterů, stále násilnější „revoluční“ organizace, která si kladla za cíl svrhnout bílou „buržoazní“ společnost – tedy společnost, na jejíž vrchol se dostala většina přítomných. Přesto, jak Wolfe vypráví, elegantní účastníci večírku proti programu a chování Panterů ani zdaleka neprotestovali, ale naopak jim fandili, slibovali finanční podporu (což byl důvod, proč se Panteré účastnili) a chtěli dát najevo, že jsou společensky mnohem vyspělejší než jejich konvenčně buržoazní (či proletářští) spoluobčané.

Ještě více než v roce 1968 jsou dnešní zámožní mecenáši umění odhodláni demonstrovat svou nekonvenčnost jen proto, aby za ni byli obdivováni (stejně jako sofistikovaní francouzští aristokraté v letech předcházejících revoluci v roce 1789 oslavovali literaturu a navštěvovali divadelní představení, která je zesměšňovala: viz výklad v knize Simona Schamy *Citizens: A History of the French Revolution*).

Za tímto účelem jsou elity ochotny nechat se vydatně urážet, ať už ve výtvarném umění, literatuře, hudbě nebo politice. (Připomeňme si demokratickou kongresmanku Alexandrii Ocasio-Cortezovou, která si na slavnostní benefiční akci Metropolitního muzea v roce 2021 oblékla šaty s nápisem „Zdanit bohaté“). Nedávno skupina magnátů v čele s bývalým starostou Michaelem Bloombergem spolu s Peterem Krausem (který dostal obrovské odstupné po pouhých

třech měsících ve funkci výkonného viceprezidenta Merrill Lynch) financoval v New Yorku hudební videoinstalaci s názvem „Euphoria“, věnovanou odhalování zla „kapitalismu“, tedy systému, v němž získali své bohatství.

Je sice politováníhodné, že průměrný věk návštěvníků představení vážné hudby v dnešní době stále stoupá – což je zčásti dáno nedostatky hudební výchovy na našich veřejných školách –, ale budoucnost vážné hudby rozhodně nezachrání to, že budou posluchači muset snášet program složený z protihudebních tirád. Právě teď potřebují orchestry a operní soubory sponzory a návštěvníky s rovnou páteří, kteří se postaví proti nejnovějším trendům beze strachu, že budou odmítnuti jako zapšklí nebo neosvíceni, a vrátí provozování velké hudby západní tradice na místo, které jí náleží. Neodvází se někdo poukázat na to, že císař na sobě nemá žádné šaty?

Na závěr by autor tohoto článku rád zmínil, že jeho dcera, která na prvním vysokoškolském orchestrálním koncertě vystupovala s plechovkou od limonády, je dnes velmi úspěšnou muzikoložkou a cembalistkou na jedné z předních amerických univerzit a také feministkou, jejíž vědecká práce se v současnosti zaměřuje na roli hudebních salonů vedených ženami ve Francii 18. století. Pokud je mi známo, ani její vystoupení, ani její vědecká práce neobsahují žádné politické nebo osobní výpady, přestože má na politiku vyhraněné názory, které se často liší od mých. Rozlišuje však vážnou hudební tvorbu od nesrozumitelných projevů politické či osobní ukřivdnosti, což mnozí dnešní skladatelé nedokážou odlišit.

David Lewis Schaefer

The Association of Mature American Citizens (AMAC)
Přeložil Pavel Štíčka

David Lewis Schaefer
profesor politologie na College of the Holy Cross

JE POHANSTVÍ MRTVÉ? NEBO JEN ŽIJEME V POPŘENÍ?

Přečíst si zhruba jednou za rok znovu Leviticus je v podstatě rutinní činnost, protože popisuje hlavně požadavky židovských obřadů a rituální čistoty, jak je Bůh stanovil skrze Mojžíše. Před několika lety jsem však ve své sérii článků o Starém zákoně poukázal na to, že pravidla, která Bůh tehdy určil pro židovskou komunitu, učí i nás dnes mnohemu o osobní a společenské morálce.

Přinejmenším nás, jak říká můj starý dobrý přítel Poirot, nutí zapojit „malé šedé mozkové buňky“. V současné době narůstá počet běžných sexuálních hříchů a praktik, které byly spojeny s pohanskými kultury a jež byly pro Židy absolutně zakázané. Zakázány byly nejen proto, že obnašejí zradu Hospodina, ale také proto, že zásadním způsobem narušují vztahy, které jsou člověku a zdravé společnosti přirozeně vlastní. Kdyby nás nezaslepovala smyslnost a požadavek nespoutaného „osobního vyjádření“, viděli bychom dnes tyto projevy jako závažné hříchy. Víme o nich nejen díky Božím příkázáním, nýbrž přirozeně. Ale stojí za to se nad nimi znovu zamyslet, neboť sestupná morální spirála se s každým uplynulým rokem rozšiřuje a zrychluje.

Navíc jsem tehdy v roce 2017, kdy jsem psal první části své série o knihách Starého a Nového zákona, nezdůraznil vztah dětských obětí k pohanství. Zdá se však, že naší společnosti ve všech ohledech stále víc vévodí záměrné obětování dětí bohům ateismu. V Leviticu je tento problém vyjádřen konkrétně i obecně. Proto:

Nedopustíš, aby někdo z tvých potomků byl přiveden v oběť Molekovi. Neznešvětiš jméno svého Boha... Kdokoli z Izraelců i z těch, kdo budou v Izraeli přebývat jako hosté, by daroval Molekovi někoho ze svých potomků, musí zemřít... Já sám se obrátím proti tomu muži... Jestliže lid země přivře oči, aby neviděl, že ten muž daroval někoho ze svých potomků Molekovi..., postavím se sám proti tomu muži i proti jeho čeledi. (Lv 18,21; 20,1–5)

Hebrejský text 18,21 přesněji zna-

Pantheon. Foto: Rabax63 / wikimedia

mená: „Nikoho ze svých dětí nenecháš provést ohněm Molekovi.“ Hovoříme tu o obětování dětí ve všech podobách, *počínaje rituálními tělesnými oběťmi až po jejich vydání hříšnému životu.*

Falešní bohové

Je výmluvné, že čím víc dnes lidé odpadají od židovsko-křesťanské víry, tím víc to dělají proto, že jsou vtahováni do silně sekulárního vidění, které – přesně jako starověké pohanství – vyžaduje, aby nacházeli naplnění upřednostňováním svých osobních tužeb, místo aby se řídili přirozeným zákonem. Konkrétněji řečeno, nevidí žádný důvod odolávat pokušení hledat osobní uspokojení, kdykoli a jakkoli se jim zachce, a potírat i samotnou přirozenost tím, že sami sebe a své děti obětují požadavkům bohů, jež uctívají. Takový život se vždy vyznačuje nejen nevěrností jedinému Bohu, nýbrž také zásadní lidskou nevěrou, zejména pokud jde o děti, i včetně specificky vražedných zločinů rozvodu, týrání a zanedbávání dětí, změny pohlaví, interrupcí a zabíjení novorozenců.

Není to nic jiného než vysoká cena za vzdorovitou a nevladatelnou touhu po světském uspokojení, která vždy vyžaduje odhození všech duchovních zábran. Veškerá kulturní omezení, která ukládá „svět“, jsou samozřejmě obvykle dychtivě přijímána jako klíč k osvícení: „Toto všechno vám dám,“ říkájí svět a tělo spolu

s ďáblem, „padnete-li přede mnou a budete se mi klanět.“ Moderní sekulární mysl vnímá tyto věci jako natolik podstatné pro spokojenost člověka, že na státních školách, kde jsou jinak smýšlející rodiče stále více zbavováni veškerého vlivu, se ideologie absolutního sebeurčení vnucuje všem od nejranějšího věku. Ve skutečnosti jednou z prvních výzev, kterým dnes při výchově dětí čelí každý rozumný rodič, je za každou cenu je ze státních škol, od mateřských až po vysoké, dostat pryč.

Leviticus je velmi stará kniha. Tvoří ji především Boží pokyny Mojžíšovi, tradované v židovském učení zhruba od doby před 3 300 lety a do nynější podoby upravené přibližně před 2 500 lety. Její odsouzení sexuálních hříchů se zaměřuje na všechny praktiky, které jsou v naší kultuře zhruba od minulé generace ospravedlňovány, včetně sexuálních vztahů mezi blízkými příbuznými (příčemž stabilita manželství není pokládána za nic), téměř absolutní promiskuity lidí každého věku, homoseksuality a sodomie i – jak jsme právě viděli – obětování dětí Molekovi. K tomu dochází, použijeme-li méně náboženských výrazů, formou sexuálního zneužívání, interrupcí a zabíjení novorozenců, o částečném či úplném opuštění dětí nemluvě.

Vůbec to není překvapivé. Rodina přestala fungovat, když se téměř ve všech pohanských kulturách – nejen v té, kterou bychom mohli pokládat za kmeno-

Parthenón. Foto: larrywkoester / flickr

vé pohanství dávné židovské éry, nýbrž i v řecko-římském světě – staly běžnými nevěra, sexuální zvrácenost, interrupce a infanticida. Křesťanství tyto projevy zneužívání naší vlastní přirozenosti omezilo všude, kde bylo přijato, a vůbec není překvapivé, že opět narůstají – pod státní záštitou – všude, kde se křesťanství zatlačuje do podzemí, jak je tomu dnes po celém Západě i na mnoha dalších místech.

Bůh sám však před více než třemi tisíci lety varoval, že se postaví proti tomu, kdo své děti vydá za oběť Molekovi. Samozřejmě víme, že tu jde hlavně o situaci, kdy se viníci staví proti Bohu. V Kristu mohou být obnoveni tímž kajícím poznáním, jaké ztělesňuje sv. Petr: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží“ (J 6,68–69). Někdy se však od zdroje svého štěstí a bezpečí zatouláme hodně daleko: „Nevyvolil jsem si vás...? A přece jeden z vás je ďábel“ (J 6,70).

Co chceme

Mnozí dnes opravdu dosud utíkají k ďáblu právě proto, aby si zachovali falešnou a vzdorovitou nezávislost, která člověku ve skutečnosti nenáleží. Je smutné, že mnozí další nikdy nedostali skutečně zdravou lidskou příležitost „poznat a uvěřit“ v Ježíše Krista. Dokonce i mnozí katolíci na všech úrovních toto poznání a víru zamlžují, aby se snad nedostali do konfliktu se světem, který je přesně v tomto dávném smyslu stále pod vládou Otce Lži:

Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ (Mt 4,8–9)

Samozřejmě většina z nás neusiluje o tolik, jako je celý svět. Prostě si chceme plnit své vlastní touhy, které mohou být i docela skromné, aniž bychom si dělali hlavu s vůlí Boha, jehož pohodlně pokládáme za nepatřičný výmysl. Naše osobní rozmary se stávají nejsnazším způsobem, jak se vymanit ze všech neviditelných Božích „okovů“. Jak se to všude projevuje, vidím od doby, kdy jsem šel studovat (a nepochybuji o tom, že vnímavé duše to dnes jasně vidí i mnohem dřív). Znovu a znovu jsem pozoroval, že moji spolužáci a později moji známí v práci zpochybňovali Boží existenci v podstatě *hlavně proto, že spadali do kultury, která odporovala tomu, co od nich požadovalo křesťanské učení*. Co začíná jako úmyslná nedbalost, často končí popřením. Časem pak začneme žít v pohodlném klamu a popření.

Při pohledu zpět sice formální ateismus Západu nebyl v mé rané dospělosti (od konce 60. let 20. století) tolik zřejmý, ale v profesorském sboru už byl velmi pokročilý. *Praktický* ateismus Západu se nejprve projevoval v oblasti vyššího vzdělávání a také v prudkém poklesu každotýdenní účasti na bohoslužbách, jakmile začalo být kulturně přijatelné neukázat se v neděli v kostele. Jeden můj známý z počátků mé učitelské praxe si uvědomil, že může vynechávat mši svatou, ve chvíli, kdy naše malá farnost v Severní Karolině přidala druhou mši svatou. Vždyť kdyby se po něm na mši svatě někdo sháněl, prostě by předpokládal, že šel na tu druhou. Můj známý si však neuvědomil, že své tři děti vydává Molekovi; to si uvědomí jen málokdo.

Každopádně u těch, kdo byli vychováni s určitým malým náznakem křes-

ťanství, dochází téměř vždy k stejnému vývoji. Křesťanské vyznání, podobně jako křesťanská věrnost, se staví do cesty tomu, co chceme v danou chvíli dělat. Osobní modlitbu si člověk možná vůbec nevypěstuje a čistě formální skupinová modlitba (když už není společensky očekávána) je tím prvním, co jde stranou. Rodiče se pak přizpůsobí nové morálce svých dětí, kterou jim tak pečlivě vštěpují jejich učitelé a média. U většiny křesťanů, pokud jsou křesťany v podstatě jen podle jména, začne morálku dříve či později téměř beze zbytku určovat to, co přijímá nebo odmítá převládající kultura – stejně jako jejich ochotu vůbec se hlásit ke křesťanství.

Když celou tuto věc poctivě prozkoumáme, je absurdní: Proces ignorování „otázky Boha“ nebo i formálního odmítání myšlenky osobního Boha, kterému na lidech záleží, obvykle vychází z toho, že nám vadí omezování našich vlastních sklonnů a představ o tom, jak chceme trávit čas – ať už bez modliteb, nebo ponoření do půvabů pokušení. Pokud nejsme pečlivě formováni – nebo v obětavé poslušnosti Ježíši Kristu sami sebe neformujeme – tak, abychom toužili po tom, co je dobré, nakonec za dobré prohlašujeme cokoli, po čem toužíme. Když je naše slabá a hříchem porušená přirozenost ponechána sama sobě, zvláště proto, že naše pýcha určitě dosud působí stejně jako u Adama a Evy, snadno dochází k destruktivní degeneraci.

Jde jen a jen o to, co chceme. A tím, co chceme, je velmi často to, o čem nám Molek říká, že to máme chtít. Obnáší to ovšem háček a důsledek. Je to stejně staré jako lidstvo samo a znovu a znovu se to v každém z nás opakuje nebo se o to usilovně snaží. Tvrdíme, že o žádných takových procesech nevíme, ale když se schováváme před sebeuvědoměním, schováváme se před Bohem.

Jeff Mirus
Catholic Culture
Přeložila Alena Švecová

Dr. Jeffrey Mirus
zakladatel Trinity Communications
a Christendom College, spisovatel
a publicista

PÁN MŮJ A BŮH MŮJ

Keňský biskup Joseph Obanyi Sagwe oslavil ve své diecézi se studenty, jejich rodiči a pedagogy každoroční Den vzdělávání, který připadá na poslední týden v červnu. Bylo to neobvyklé v jednom ohledu – ve svém projevu velmi horlivě zaútočil na snahy prokládat osnovy a výuku genderovou ideologií a jejími nástroji. Speciálně nabádal katolické školy a pedagogy k tomu, aby se proti genderovému „násilí“ postavili a zůstali věrni tomu, k čemu jsou povoláni, a také aby akcentovali antropologii člověka, stvořeného Bohem. Jak vysvětlil, úkolem katolické výchovy je „objevit v dětech to, k čemu je Bůh povolává“. „Je třeba jim (dětem) pomoci, aby si uvědomily svůj potenciál,“ prohlásil. „Je třeba jim pomoci, aby pochopili, co pro ně Bůh připravil. Je třeba jim pomoci, aby si uvědomili svou vlastní osobnost, v souladu s Božím záměrem,“ zdůraznil. A tak přestože jsou prázdniny, je dobře si taková slova připomenout.

„Každodenní život církve je bouře, nikoli emocionální romantismus,“ vysvětluje arcibiskup Georg Gänswein. „Církev,“ řekl, „je často jako loď. Loď pluje po vodách tohoto světa, nemůže jít vpřed, brání ji vítr, může se potopit. Přesto to byl sám Kristus, kdo dal této lodi novou sílu – a pokračuje v ní.“ Ve své homilii se soustředil na roli a poslání kněze: „Skrze kněze mají lidé zakoušet Boha, protože v Něm a jen v Něm je plnost života,“ řekl. Upozornil, že je třeba se bránit pragmatickému a funkcionalistickému chápání kněžské služby; kněz musí být spíše mužem připraveným k sebedarování, k tichu, k modlitbě. Teprve až bude možné toto vše začlenit do kněžského života, bude možné vyhnout se bagatelizaci a sekularizaci. Arcibiskup Gänswein poukázal na to, že hlavním

Foto: © Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

úkolem kněze je „přibližovat lidem Boží tajemství, a tím i Boha samotného“. Jen kněz může zpřítomnit Kristovu smrt a vzkříšení, zdůraznil arcibiskup.

„Pán můj a Bůh můj“ – to je jedno z nejkrásnějších vyznání víry, zaznělo z úst sv. apoštola Tomáše, který horlivě kázal evangelium, zemřel v daleké Indii. Apoštol byl vzděláním architekt, který postavil a založil 7 kostelů na západním břehu Malabaru. Známe je především jako onen „nevěřící“, který až při fyzickém setkání se vzkříšeným Kristem zvolá ta krásná slova „Pán můj a Bůh můj“. A tak byl spíše pochybující slaboch nebo obr víry? Tomáš byl připraven dát svůj život za Ježíše. Když byl Ježíš před vzkříšením Lazara v ostrém sporu se Židy, kteří ho chtěli zabít, řekl Tomáš ostatním apoštolům: „Pojďme také, abychom zemřeli s ním“, jak čteme v Janově evangeliu. Byl

také upřímný. Při poslední večeři Ježíš říká apoštolům, že se brzy vrátí k Otci, a zároveň je ujišťuje, že i tam se pro ně připravují místa. Apoštolové vůbec nechápali, o čem jejich mistr mluví, ale neodvázali se zeptat. Jen Tomáš se nebál a zeptal se: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak tedy můžeme znát cestu?“ Tato Tomášova otázka byla pro Ježíše příležitostí, aby vyřkl slova, která jsou pro nás nesmírně důležitá: že On je „cesta, pravda a život“. To, co Tomáš řekl, se dotklo v dějinách mnoha srdcí. Svátý Řehoř Veliký poznamenává: „Tomášova nevíra pomáhá naší víře více než víra apoštolů.“

Tak se nebojme ptát se na cestu a věřit i v těchto trochu pomalejších letních dnech.

–zd–